

VYRIAUSIA STRATEGIJA -- VIENYBĖ PRIEŠ AŠĮ, SAKO ROOSEVELT

KRISLAI

Viskas pavėluota.
Karo nuostoliai.
Prieš visą padorų pasaulį.
Nematau pažeminimo.
Rašo A. Bimba

Dar pernai C. I. O. vadovybė siūlė Amerikos valdžiai tuojau sudaryti visose imonėse bendrus darbininkų ir darbdavių komitetus gamybos pakėlimui.

Tik šiandien spauda sako, kad War Production Boardas šaukia darbininkų ir darbdavių tuo reikalu pasitarimą. Vadinasi, ištaisais metais pavėluota. Ir taip beveik visose karo pastangose: kur nors, kas nors pakiaša koją...

Tuo tarpu pavasaris čia pat. Hitleris pasirengęs naujam ofensyvui.

Siuo tarpu Lietuvių Literatūros Draugijos sekretorius D. M. Solomskas maršrutuoja po Naująją Angliją. Žada išbūti porą savaitių. Tad, jei negausite nuo jo greito atsakymo į laiškus, žinokite, kame priežastis.

Niekas šiandien nebeskaito karo nuostolių. Jie yra tokie milžiniški, jog kritusios aukos jau seniai skaitomos milijonais.

Tūkstančiai nebepadaro jokių įspūdžių. Štai pabaigoje kovo mėnesio prie Javų jūroje Suvienytų Tautų laivynas susitiko su japonų laivynu.

Tame mūšyje nuskendo tryliką Suvienytų Tautų laivų. Jų tarpe berods buvo trys amerikiečių laivai. Laikraščiai tik mažomis raidėmis atžymėjo, kad su tais laivais į jūrą duogną nuvažiavo apie vienas tūkstantis Amerikos jūrininkų!

Dabar jau ne be karo nuostolių klausimas, bet klausimas, kaip čia šita karą laimėti. Suvienytos Tautos laimės, bet kad jos laimėtų dar 1942 metais!

Visas padorusis pasaulis randasi mirtinoje kovoje su naciškuoju barbarizmu. Taipgi kiekvienas doras lietuvis šiandien daro viską, kad šitai barbarizmas būtų padarytas galas.

Tuo tarpu klerikalų, tautininkų ir socialistų spauda sušilus padeda nacizmui.

Amžina gėda visiems tiems Hitlerio pastumdėliams-Laučkai, Grigaičiui, Michelsonui, Stilsonui, Tysliavai, Šimučiu, Urbonavičiui, Karpiui, Prunskiui ir visai tai išsigimusiai pakalėnėjai.

Tūkstančiai ir tūkstančiai lietuvių motinų išleido savo sūnus į kariuomenę. Tūkstančiai tų sūnų gal žūs šioje baisioje kovoje.

Tuo tarpu virš pamėnėti su tvėrimai talkininkauja Hitleriui, kurstydami ir pjudydami lietuvių prieš šios šalies svarbiausį talkininką — Sovietų Sąjungą.

Dr. A. L. Graičiūnas rašo: "Aplaukia 'Tarybų Galybė'. Kalba graži, spauda graži, apdarai irgi nepeiktini. Bet apipjaustyta knyga suvis be skonio. Meniškos sielos neįdėta. Knyga praranda vertę ir norą skaityti ją. Nors mesk jį pečių."

"Argi lietuvių tautos nariai dar tokie storžieviški, kad negalėtų atskirti dailės grožio nuo...? Apirinkate mano jės gerbiamieji, jeigu manote, kad lietuvis ar lietuvis dar vis primityvūs eros ('caveman')."

Daktarui, matyt, patinka knygos su šiurkščiais šonais. Lietuvoje jos neapipjaustomos. Gavęs žmogus pats turi peiliu lapus iškirstyti. Amerikoje irgi kai kurios

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 64 LAISVĖS ANTRASIAS: 427 LORIMER STREET Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Kovo (March) 18, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV.

Dviem Sprogdinimais Užmušta 198 Hitleriečiai Berlyne

Istanbul, Turkija. — Bulgarijai korespondentai iš Berlyno pranešė, jog nacių priešai ten bombomis tą pačią dieną sprogdino dvi nacių partijos patalpas ir taip užmušė vienoje 176-šis hitleriečius, o antroje — 22.

Berlyne ant sienų ir šalių gatvių dabar visur prirašyta ir pritepiota raidės "F," kas reiškia "Draugiškumą" (Freundschaft) vietoj raidės "V," kurią naciai naudoja paženklinant sau "Pergalę" (Victoria).

Montanos D. Federacija Sveikina N. Kongresą Browderiui Išlaisvint

Cascade, Montana. — Cionaitinis Amerikos Darbo Federacijos unijų centras, daugiau kaip 40 unijų, pasiuntė į New Yorką sveikinimą Piliečių Komitetui Browderį Išlaisvint už tai, kad šis komitetas taip sekmingai darbuojasi, ruošdamas Nacionalį Kongresą Browderio Išlaisvinimui. Tas kongresas įvyks New Yorko kovo 28 ir 29 d.

Minimas Federacijos unijų centras sako: "Mes jaučiame, kad Earl Browder buvo nuteistas ne pagal mūsų (Amerikos) konstituciją, kuri užtikrina lygią teisdarystę visiems."

Už smulkius techniškus skirtumus savo pasporte E. Browderis, Komunistų Partijos sekretorius, tapo nuteistas ketverius metus kalėti ir \$2,000 baudos užsimokėti, kuomet paprastai tokiuose atsitikimuose skiriama tik 30 iki 90 dienų kalėjimo, bet dažnai ir ta pati bausmė suspenduojama. Browderis jau 358-nias dienas išvargintas kalėjime. (Taša 5 puslapyje)

Japonai Buria Savo Jėgas prieš Australiją

London, kovo 17. — Japonai visais garais siunčia daugius savo orlaivius į New Guinea ir New Britain salas, priklausančias Australijai, ir grūda didelį skaičių savo šarvuotlaivius ir kitų karinių laivų — linki pačios Australijos. Nužirima, kad japonai bandys užpulti Australijos žemyną.

London. — Holandai dar vis kariauja prieš japonus salose Javoje ir Sumatroje. Rytinėje Holandų Indijoje.

išleistuvės knygų neapipjaustoma. Dauguma, tačiau, apipjaustoma.

Nėra jau čia toks didelis dalykas. Nematau, kur čia būtų jveltas koks nors pamatinis meniškas principas. Kol kas mes tebesilaikome senos mados.

AMERIKIEČIAI NUSKANDINO 2 JAPONŲ LAIVU TOLIMUOSE RYTUOSE

Amerikos Submarinas Sunaikino Priešų Laivą Japonijos Vandenyse; Amerikiečiai Laimėjo Oro Mūšius

Oficialiai Amerikos Pranešimai

Washington, kovo 16. — Jungtinių Valstijų laivyno departamentas išleido sekamą pranešimą:

Tolimieji Rytai — Jungtinių Valstijų submarinas, per plačius veiksmus japoniškuose vandenyse nuskandino vieną prekinį priešų laivą.

Taip pat nuskandintas priešų gazolino laivas, 3,000 tonų, Filipinų srityje. Šie nuskandinimai yra priedan prie pirmesniųjų, apie kuriuos anksčiau oficialiai pranešta.

Karo departamentas savo pranešime sako:

Australasia — Atlikdami žvalgybos pareigas į šiaurius nuo Australijos, devyni Jungtinių Valstijų kovos lėktuvai P-40 rūšies susidūrė su dideliu būriu priešų bombinių orlaivių, kuriuos lydėjo jų kovos lėktuvai. Nors priešų orlaivių buvo kur kas daugiau, tačiau mūsų lėktuvai atakavo priešų orlaivių būrį. Vienas iš mūsų lėktuvų stačiai metėsi ant japonų kovos lėktuvo, ir taip abudu liko sunaikinti. Dar vienas priešų kovos lėktuvas ir vienas jų bombanešis tapo nušauti žemyn. Aštuoni iš mūsų lėktuvų sugrįžo į savo stovyklą be jokio sužeidimo.

Kitas karo departamento pranešimas

Filipinų Sritis — Negauta pranešimų apie jokus veiksmus Filipinuose.

New Britain — Kovo 13 d. didelis pavienis Amerikos armijos orlaivis, Lekiančiųjų Tvirtumų rūšies, apžvalginėdamas, užpuolė japonų užimtą Vunkanau orlaivio stovyklą Rabaul'e, New Britain saloje. Jis nometė kelias bombas į lėktuvų aikštę ir padarė didžiai nuostolių. Viena bomba tiesiai pataikė į stovėjusį ten orlaivį, ir buvo sunaikinta bent du priešų lėktuvai. Mūsų orlaivis sugrįžo nei kiek nesužeistas į savo stovyklą.

SOVIETAI VISOMIS PUSEMIS APSUPO NACIUS VIAZMOJ IR RŽEVE; IMA VOKIEČIUS Į REPLES IR KITUR

London. — Siaučia smarčiausi mūšiai tarp Sovietų ir vokiečių. Šiomet dar nebuvę tokių įmirtusių mūšių kaip dabartiniai. Ir Raudonoji Armija kerta galingus smūgius naciams; ypač šturmuoja apsuptus bei pusiau apsuptus vokiečius tuose punktose-bazėse, iš kurių Hitleris planavo pradėti pavasarinę ofensyvą prieš Sovietus. Patys naciai pripažino, kad Sovietai pramušė jų linijas kai kuriose vietose centraliniame fronte ir kad Raudonoji Armija veda smarkias atakas prieš vokiečius Krome. Bet, pasak hitleriečių, tai jiems patvėrt spragas, kurias Sovietai buvo pakirė vokiečių linijose centraliniame fronte.

BLOGA VOKIEČIAMS KURSKE

Neoficialiai pranešama dar sekami sovietinės kariuomenės žygiai: (Taša ant 5-to pusl.)

Švedų Karalaitis Veža Aukštą Ordina Mannerheimui, Nacių Įrankiui

Stockholm, Šved. — Švedijos sosto įpėdinis, karalaitis Gustaf Adolf išskrido į Suomiją (Finlandiją) pas fašistinį suomių komandierių, feldmaršalą Mannerheimą (Hitlerio įrankį kare prieš Sovietus). Švedų karalaitis veža Mannerheimui Didįjį Kryžių Kardo Ordina. Tas Švedijos ordinas yra duodamas tikrai pergalingiems generolams, kaip nepaprastas garbės ženklas.

MŪŠIAI TARP SNIEGO AUDRŲ IR ŠALČIŲ

Centraliniame fronte mūšiai verda smarkiose sniego audrose ir šalčiuose žemiau zero. Sovietų orlaiviai nuleido būrius parašutistų užnugarėn priešų linijų ir parašutistai užėmė aptvirtintus vokiečių punktus.

Raudonarmiečiai iš šiaurinės ir pietinės pusės tiek

Auto. Fabrikantai Perlečiai Varo Gamybą Karo Pabūklų

Detroit, Mich. — Čia buvo apklausieta 10,000 narių Jungtinės Automobilių Darbininkų Unijos, dirbančių karinėje pramonėje, kaip jie supranta: ar fabrikantai deda visas galimas pastangas, kad padidintų daugį karo reikmenų, ar ne. 60 iš kiekvieno šimto atsakė, kad samdytojai nesistengia pagaminti kaip galint daugiau karo pabūklų, o 40 iš kiekvieno šimto apklausių darbininkų sakė, kad fabrikantai stengiasi kiek gali.

Sumanymai prieš 40 Valandų Darbo Savaitę

Washington. — Jungtinių Valstijų kongresanai įneša sumanymai panaikinti 40 valandų darbo savaitę.

Didieji fabrikantai reikalauja 48 valandų darbo savaitės ir be extra uždarbio darbininkam už viršlaikius.

Viesulas 5-se Valstijose Užmušė 115 Žmonių

Chicago, Ill., kovo 17. — Per nepaprastai smarkų viesulo - tornado siautimą penkiose vidur - vakarinėse valstijose liko užmušta 115 žmonių ir sužeista apie 1,000.

Illinojų užmušta 20, sužeista 170; Indianoj užmušta 2, sužeista 50; Missisipi užmušta 59, sužeista 620; Kentucky žuvo 14, sužeista 11; Tennessee 20 užmušta ir 100 sužeista. Medžiaginių nuostolių padaryta bent už kelis šimtus tūkstančių dolerių.

Anglai Burmoje Stiprinasi prieš Japonus

New Delhi, Indija, kovo 17. — Anglai - indai Burmoje atmušė japonus besibraujančius linkui Rangoon - Promė geležinkelio. Veikdami į pietų rytus nuo Toungoo, anglai atėmė iš japonų miestelius Pyuntazą ir Madauką, persigrūmė per Sittang upę ir atgriebė nuo japonų miestą Shwegyina.

Paskui anglai apleido tas pozicijas ir perėjo atgal į rytinę pusę Sittang upės. Anglų tikslas buvo laimėti daugiau laiko, kad sustiprintus savo linijas, kad susijungus su atvykstančia činų kariuomene ir kad atmušus japonus nuo Irrawaddy žibalo šaltinių srities, prie Bengalo užlajos.

Anglai ruošiasi didžiam mūšiui Burmoje.

Mexico City. — Meksikos valdžia rengiasi iškraustyti japonus gyventojus iš pajūrinį ir pasieninių sričių.

ARDYTOJAJ JUNGNTINIŲ TAUTŲ VIENYBĖS YRA FAŠISTŲ LEKAJAI

Taip Juos Smerkė Prezidentas; o Litvinovas Vėl Atsišaukė Atidaryt Antrą Frontą Europoj prieš Hitlerį

New York. — Vyriausia Jungtinių Tautų strategija dėlei karo laimėjimo tai yra išlaikyti savitarpinę vienybę, sakė prezidentas Rooseveltas savo laiške pokiliui New Yorko Ekonominio Klubo, įvykusiam pirmadienio vakare Hotelyje Astor.

Sovietų Sąjungos ambasadorius Maksimas Litvinovas, kalbėdamas tame pokilyje, vėl ragino talkininkus atidaryt antrą europinį karą frontą prieš vokiečius ir tuomi susilpnint nacių spaudimą prieš Sovietus.

Pokilyje taipgi kalbėjo Anglijos ambasadorius Amerikai lordas Halifax; Chinijos ambasadorius dr. Hu Shih, Holandijos atstovas, ir kiti. Visi pasižadėjo laikytis išvien kovoje prieš bendrą priešą, fašistų Ašį. Pokilyje dalyvavo ir eilė kitų kraštų diplomatų, žymių profesionalų ir biznio vadų — viso per du tūkstančius asmenų.

PREZ. ROOSEVELTO LAISKAS

Prez. Rooseveltas savo laiške, tarp kitko, sakė: "Dar niekada istorijoje nebuvo susivieniję tiek daug tautų jokiam kilnesniam tikslui už dabartinį. Jos veda kovą prieš pasalingą niekšystę ir už puolimą, prieš baisnišką gaujas, suburtas pavergti pasauli."

"Mes esame susivieniję prieš tuos, kurie siekia pavergt žmoniją, įvesdami nuožmybę vieton įstatymų, išdavystę vieton doros valstybinės politikos ir prievartą vieton teisingumo. Mes esame susijungę prieš tyroniją, kuri atnešė neapsakomą vargą, skurdą ir kančias didelei pasaulio daliai."

"Šie pasižadėjimai glūdinti Keturiose Laisvėse, kurios sudaro branduolį Atlanto Charterio: Žodžio laisvė, religijos laisvė, laisvė nuo baimės ir laisvė nuo skurdo."

"Kad pasiekus ir išlaikius šį laisvių čarterį, tai vyriausia strategija dėlei pergalės Jungtinėms Tautoms yra laikytis vienybėje — laikytis suvienytoms tikslė, suvienytoms jausmuose ir suvienytoms pasiryžime. Didžiausias laimėjimas bile priešingos propagandos būtų suardyt mūsų vienybę. Tie, kurie šaukia atskirai veikti nedalomame kare; tie, kurie yra taip akli, jog nemato, kad nelaimė užsienyje grūmotų saugumui namie... tie, kurie nedorai ar kvailai kartoja perdeji-

LITVINOVO KALBA

Sovietų ambasadorius Litvinovas nurodė, jog didžiausiam mūsų visoj pasaulio istorijoje Raudonoji Armija susprogdino pasaką apie tai, būk naciai nesumušami. Buvusios vokiečių armijos, kuri "įsiveržė į Sovietų žemę, apsvaigus pergalėmis ir laimėjimais," jau nebėra. Buvo sunaikintos šauniausios nacių divizijos, ir jų eilės atpildytos nesubrendusiais jaunuoliais ir senesniais vyrais; bet Hitlerio armija nupuolė ne tik fiziniai, o ir dvasiniai, kaip sakė Litvinovas.

Jis giliai įvertino "nepa (Taša 5 puslapyje)

Užginčija, kad Sovietai Vartoja Didžius Daugius Kariuomenės

Maskva. — Sovietų valdininkai užginčija Hitlerio pasakojimą, būk rusai metę didžias mases savo kariuomenės prieš vokiečius.

New Yorko Times maskviškis korespond. Ralph Parker telegrafavo savo laikraščiui kovo 16 d., kad ir dabartiniuose žygiuose prieš nacius Sovietai nenaudoja didesnio skaičiaus raudonarmiečių kaip pirmiau.

"Priešingai fašistų Ašies tvirtinimam, Raudonoji Armija atmeta taktiką atakavimo didžiomis miniomis. Vietoj to jina vartoja gerai ginkluotus ir įrengtus specialistus tokiems veiksmams, kaip sprogdinimas priešų fortų, slastų užtaisyimas vokiečių tankams, ir prasiveržimas per jų linijas," — sako tas korespondentas:

"Kada reikės, Raudonoji Armija, tačiau, galės panaudot didžius savo kariuomenės skaičius. Vakar dar milijonai atsarginių pradėjo lavintis, ir laikraščiai išspausdino paveikslus liuosnorių kazokų plaukiančių į frontą. Bet dabar iš visko galima spręsti, kad Aukštoji Komanda taupo raudonarmiečius, nors visus ragina nesigailėt amunicijos."

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STag 2-3878President Jos. Weiss
Secretary Treasurer J. Gasunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$6.00
Canada and Brazil, six months	\$3.25

Entered as second class matter March 11, 1924, at
the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.Paryžiaus Komuną Prisiminus
Šiandien

1871 metų kovo 18 dieną pasiskelbė Paryžiaus Komuna, kuri, pasak Dimitrovo, "buvo pirmasis rimtas darbininkų klasės bandymas užkariauti sau politinę valdžią, sukurti savo vyriausybę, įvesti proletariato diktatūrą. Paryžiaus Komuna buvo naujo tipo valstybės, proletarinės valstybės užuomazga, tarybų pirma-vaizdis." Prieš 71 metus Paryžiaus darbo žmonės, negalėdami pakęsti buržuazijos parduosčių, paėmė ir savo rankas miesto valdžią ir paskelbė: Tegyvuoja Komuna!

Dimitrovas nurodo, kad "Paryžiaus Komuna buvo didingas išsiveržimas pkyčio prieš Francijos buržuazijos parduos-tybes 1870-1871 metų kare, prieš bur-žuazijos sąmokslą sunaikinti respubliką ir atstatyti monarchiją."

Per daugiau kaip du mėnesius Pary-žiaus proletariatas didvyriškai kovėsi prieš parduosčių savo šalies ir prieš vor-kiečius, kuriems Francijos valdovai pa-sidavė.

Istorija ne visuomet pasikartoja visu-ose detaluose. Bet Francijoje ji labai žy-nybiškai laipsniškai pasikartoja. 1870-1871 metais Francijos buržuazija, bijodama liaudies, nepakęsdama respublikos, pa-davė Franciją Vokietijos valdovams ir, susidėjęs su jais, ėjo smaugti bėsprieš-iantį Paryžiaus proletariata, Paryžiaus Komuną.

Dar nepraėjus 70-čiai metų, toji pati Francijos buržuazija pasimoko antru kartu parduoti savo kraštą Vokietijos valdovams — šiuo metu baisiausiems fa-šistams, didžiausiems žmonijos neprie-teliams! Kaip Dimitrovas nurodo: "Dėl valdančių klasių godumo, parduotikš-umo, bukaprotiško ir supuvimo, ku-rios statė privilegijas ir reakcinius iš-rovimus... (1939 metų) karas baigėsi pralaimėjimu ir katastrofa. Ir dabar, pa-šalinant pralaimėjimą, anų laikų ver-šaličių ainiai bando priversti Francijos liaudį atlyginti karo išlaidas, sumokėti už pralaimėjimą, atlyginti okupacijos iš-lydus ir iškenėti subankrutavusio bur-žuazinio režimo pasekmes..."

Tarpe 1871 metų Tjero parduosčių ir šių laikų Petaino-Darlanio parduosčių skirtumas glūdi tik tame, kad anie bu-vo apsigyvenę Versalijoje, o šitie Vichy mieste.

Ir dėka tam supuvimui, dėka tam Francijos valdovų parduosčių šiandien visos Francijos liaudis kenčia baisingą pri-espaudą ir vargus. Ir ji kenčia hitlerišką priespaudą jau antri metai. Žmonės ne tik yra badu mariniai, ir baisingą vargą įstumti, bet jie yra ir žudomi šimtais, jei ne tūkstančiais. Virš milijono francūzų dar vis tebėra Hitlerio karo belaisviais, šimtai tūkstančių francūzų sulaukyti kon-centracijos stovyklose ir kalėjimuose, o milijonai — neva laisvi, bet gyvena neap-šakoma vargą. Tik saujalė parduosčių-niekšų naudojasi Hitlerio malonėmis ir puikiai gyvena.

Klausimai ir Atsakymai

Anglijos buvusiam ambasadoriui Sir Stafford Cripps sugrįžus namo buvo pastatyta 20 klausimų apie tą socialistinį kraštą ir jo rolę šiame kare. Jis ir juos at-šako trumpai, bet esmingai. Cia mes tuos klausimus ir Crippso atsa-kyimus paduodame, po vieną kas-dien.—RED.

Klausimas No. 5:

Ar Sovietų Sąjunga bus taip lygiai gera užpuolinui (ofensyvai), kaip buvo apsi- gynimui?

Atsakymas:

Tas labai daug priklauso nuo to, kokia ofensyva bus užvesta. Susisiekimai Rusi-jos pusėje nėra taip išvystyti, kaip Vokietijos pusėje. Tuo būdu rusams bus sunk-iau kilnoti karo jėgas ir greitu laiku sukongcentruoti armiją. Bet dabartinėse di- delių šalčių ir gilaus sniego sąlygose aš nematau, kodėl jų dabartinės

Bet Paryžiaus Komunos ainiai ne vi- ni šiandien yra prislėgti ir ne jiems vi- niems tenka kovoti prieš baisingus oku- pantus. Jie žino, kad su jais visos civi- lizuotas pasaulis — visos pavergtosios tautos ir visos laisvosios tautos, kovojan- čios prieš pasaulio slobiną Hitlerį ir jam pasidavėlius. Jie puikiai žino, kad su jais eina galingoji Raudonoji Armija, drąsiai mušdama priešą; su jais Angli- jos liaudis, Jungtinių Valstijų žmonės, Chinijos milijonai. Jie yra ištikimi, to- dėl, kad jų slėgėjas Hitleris ir jam tar- nauja Petainai, Darlanai, Doriotai bus sunaikinti ir garbingoji francūzų tauta ir vėl bus laisva, ir galės kurti lais- vą ir gražų gyvenimą.

Be abejo, kad šiandien, kovo 18 dieną, daugybė paryžiečių ir milijonai visos Francijos respublikos žmonių, jei ne vi- nai, tai kitaip minės Paryžiaus Komu- nos gimtadienį. Ir ši diena jiems bus di- dele įkvėpėja uolesnei, didesnei kovai prieš savo neprietelį.

Paryžiaus komunarų karžygiškoji dva- sia nežuvo. Tą turi žinoti Hitleriai, Pe- tainai ir visi francūzų tautos neprie- teliai!

Dar Viena Lietuvių Divizija
Raudonoj Armijoj

Pasirodo, kad šiuo metu Sovietų Są- jungoj yra organizuojama dar viena lie- tuvių divizija prie Raudonosios Armijos. Tą faktą pranešė mūsų bendradarbis Jo- nas Marcinkevičius, kuris yra iki šiol suteikęs daug žinių Amerikos lietuviams apie lietuvių Sovietų Sąjungoj.

Iš Lietuvos ir Sovietų Sąjungą yra pa- bėgusių daug Lietuvos piliečių. Jie lū- kia tos valandos, kada podraug su Rau- donąja Armija galės įžengti į Lietuvą ir ją išlaisvinti. Ir todėl šitie Lietuvos pi- liečiai (kurie beje, yra ir visos Sovietų Sąjungos piliečiai) nekantriai stvoja Raudonoj Armijon, kad galėtų jie, iš- sitreineravę, mušti lietuvių tautos ne- prietelius hitlerininkus, kurie šiandien Lietuvą pūstynė verčia.

Skaitytojas, kuris dar nėra skaitęs, bū- tinai privalo tą padaryti — perskaityti Jono Marcinkevičiaus telegramą, tilpu- sian antradienio "Laisvės" laidoje.

Tuomet, kai Sovietų Sąjungoj gyvena vieni lietuviai stvoja į kariuomenę Hitle- riui mušti, o kiti jau kariauja frontuose, Amerikos lietuviai jiems padėti renka aukas, tiesia pagalbos ranką. Be to, tūk- stantai Amerikos lietuvių stvoja į savo krašto kariuomenę tam pačiam tikslui — fašistiniam agresoriui mušti.

Lietuviai Apdovanoti už
Karžygybę

Vėl gavom pluoštą Sovietų laikraščių, kurie skelbia tūkstančius vardų atsižy- mėjusių kovotojų prieš budeliskus naci- us. Tarpe paskelbtų, štai, surandame ir lie- tuviškų vardų ir pavardžių:

Už drąsą yra apdovanoti sekami lie- tuviai karžygiai:

Seržantas Aleksis Teberas; leitenan- tas Jonas Radskis; eiliniai kareiviai: Jo- nas Zyla, Jonas F. Araiša, Bronius V. Gi- lis, Aleksis B. Granata, Tamošius Mice- vičius, Mikas Pergudas, Aleksas Berulis, Nikis Veberas, geležinkelietis Simas Se- mėnas; technikinių dalių karys — Levas Rainys.

Taigi jau ne pirmu kartu randame ei- les lietuvių vardų, kuriuos Sovietų Są- jungos valdžia už didvyrišką kovą ap- dovanoja. Neseniai eilė lietuvių karžy- gių prisiuntė Amerikos lietuviams pa- sveikinimą ir padėkovonę už aukas tei- kiamas per Sovietų Sąjungos Medikalės Pagalbos Komitetą.

Garbė jums, lietuviai, kurie karžygi- kai kovojate už žmonijos ir kartu Lietu- vos laisvę! Paniekinimas tiems lietuviš- kiems elementams, kurie Amerikoj sklei- dzia Hitlerio nacišką propagandą!

taktikos negali duoti ir to- liau puikių rezultatų. Aš ne- manau, kad jiems bus taip lengva, kaip buvo lengva vokiečiams žygiuoti pirmyn su galingu blitzkriegu, bet jų žygiavimo pirmyn grei- tumas priklausys gerokam laipsnyje nuo Vokietijos ar- mijos priešinimosi ir mora- lo.

Stačiai stebūklas, kad ru- sai galėjo kovoti ištiesus mė- nesius gindamiesi, pasitrau- kdami atgal visu laiku su jų dabartinės dideliu greitumu, tačiau ne-

Dangų Šturmavę
Žmonės

"Istorija nežino kito tokio didvyriškumo pavyzdžio."
(MARKSAS)

Iš žmonijos atminties nie- kuomet neišdils didvyriška 1871 metų Paryžiaus Komu- nos epopėja. Tomis nepa- mirštamomis dienomis de- šimtys tūkstančių eilinių Paryžiaus proletarų rodė nuostabios drąsos, didžiau- sio pasiaukojimo pavyzdį, iki paskutinio kraujo la- šindami Komuną — darbi- ninkų diktatūros valstybę. Su pasigėrėjimu rašė apie juos Karolis Marksas, ge- redamasis "tais pasirengu- siais šturmuoti dangų pary- žiečiais."

Po kovo 18 d. į Versalį pabėgusi reakcinė Tjero vy- riausybė per dvi savaites telkė jėgas žygiui prieš su- kilusį Paryžių. Balandžio 2 d. Tjero kariuomenė netikė- tai pradėjo iš patrankų šau- dyti į sostinę. Atsakydamas į versaliečių puolimą, sukilo visas darbo Paryžius.

Iki penktos valandos die- nos daugiau kaip 100,000 ginkluotų tautinių gvardie- čių užėmė svarbiausias gat- ves, gretinamais su Zvaigždės aikštės Triumfaline arka. Jie veržėsi į kovą, reikalvo nedelsiant pradėti mūšį, trokšė troško pereiti į puo- limą. Skubiai buvo perveža- mos patrankos. Jos buvo statomos ant sustiprinimų.

Ginkluotų proletarų masės be jokių abejojimų tikėjo pergale, nes jos kovojė už savo laisvę, už savo laimę, už pažangiausių savo laiko idėjų — Komuną! "Idėjų sa- vo plačiais sparnais apgau- bia visus batalijonus — ra- šė francūzų istorikas Lisa- garė. — Jie eina pakėlę gal- vas, su blizgančiomis aki- mis, su išdidžia šypsena at- lūpų. Buržuazijos nariai at- sisako kovoti ir sako: "Aš turiu šeimą." Darbininkas atsako: "Aš kovuju dėl sa- vo vaiku."

Tūkstančiai paryžiečių moterų padėjo savo vyrams ginti Revoliuciją. Vienos jų ėjo gailėstingųjų seselių pa- reigas, kitos — kovotojų, trečios — markitančių. Žmonos ir vaikai atnešda- vo vyrams ir tėvams prie barikadų maisto ir šovinių, padėdavo jiems nešioti ir užtaisyti ginklus, kartais atlikdavo labai pavojingus, rizikingus įsakymus, kurie reikalavo daug susivaldymo ir drąsos. Štai būdingas "Atsiauikimas į Paryžiaus pilietes," pasirašytas gru- pės moterų:

"Paryžių bombarduoja, Paryžių apgula... Ar gir- dite patrankų gaudimą ir šaukiantį į kovą trimtų garsą? Prie ginklo... Mes, Paryžiaus pilietės, palikuo- nės Didžiosios Revoliucijos

aplaiškant pavojingo jų lini- jų perlaužimo, idant jie ne- būtų galėję užtaisyti. Jie pravedė sunkiausį ir kėb- liausį pasitraukimą ir tuo patim kartu silpnino priešą. Net sunku įsivaizdinti, kaip jie galėtų dar geriau pada- ryti vesdami užpuoliną, kuomet jie taip puikiai ko- vojo besigindami. Bet aš manau, kad vokiečiai labai kvaili būtų, jeigu jie rem- tųsi tuomi, kad rusų ofensy- va bus prastesnė už jų de- fensyvą. Bent jau neatro- do, kad šiuo tarpu Hitleris taip įsivaizduotų.

Sir Stafford Cripps.

Veisę ir pasiprašę įsakymą sušaudyti šešius Versalio įkaitus (arkivyskupą Dar- buą, kleboną Degerį, Impe- rijos senato vicepirmininką Bonžaną ir tris jėzuitus).

Su neturiniu sau pavyz- džio narsumu Ferė vadova- vo paskutiniems komunarų gynimosi veiksams.

Per Komunos narių gru- pės bylą teisme Ferė, nekar- tą pertraukiamas, baigė sa- vo kalbą žodžiais: "Būda- mas Komunos narys, aš esu jos nugalėtojų rankose. Jie nori mano galvos — tesii- ma ją... Aš niekuomet negel- bėsiu savo gyvybės bailumu. Aš laisvas gyvenau, laisvas ir mirsiu."

Nuteistas mirti, Ferė pa- rodė tokį susivaldymą ir ramumą, kad sukėlė net priešų nusistebėjimą. Savo paskutiniuose laiškuose Lui- zai Mišel Ferė rašo: "Dabar mes buvome nugalėti, tai kas? Jei ne mes, tai mūsų broliai atsirevanšuos."

Stai mokslininkas ir mokslininko sūnus Gustav Fluransas, Internaciano narys, pakeitęs pedagoginį ir literatūrinį darbą revo- luciniu veikimu. Jis daly- vavo Kretos gyventojų grai- kų sukilime prieš turkus dėl laisvės ir nepriklauso- mybės. Marksas labai aukš- tai vertino jo drąsą ir moks- lo žinias. Komunos dien- omis Fluransas buvo Komu- nis karinės komisijos narys, vienas tautinės gvardijos vadų. Balandžio 3 d. per masinį paryžiečių prasiver- žimą Fluransas Paryžiaus apylinkėse buvo versaliečių paimtas. Zandarmerijos ka- rininkas prijėjo prie jo ir išsiurkščiai riktelėjo: — Tai jūs Fluransas? — Taip, — ramiai atsakė išdidžiai išsi- tiesęs ir sukryžiavęs ran- kas Fluransas. — Jūs su- žeidinėjote mano žandarus? — užriko karininkas ir, nesu- silaukęs atsakymo, perkirto pusiau Fluranso galvą...

Monmartro mokytoja Lui- za Mišel po imperijos nu- sileidimo stovo į tautinės gvardijos eiles. Istorinį ko- vo 18 d. rytą ji pirmoji pa- kėlė aliarmą, nusileisdama nuo Monmartro kalvos ir užėmė to judėjimo įkvėpėjai — Ežen Varlenas, Raul Rigo, Giustav Fluransas, Teofil Ferė, Šarl Deleklju- zas ir kiti.

Neturtingo Paryžiaus tarnautojo sūnus Teofilis Ferė buvo Komunos narys, visuomenės saugumo komi- sijos narys, o vėliau Komu- nos prokuroro pavaduoto- jas. Ferė nuo pat jaunų me- tų pasišventė socialistinių idėjų propagandai ir kelis kartus sėdėjo kalėjime. Ko- munoje Ferė su nepalenkia- mu tvirtumu gynė ir vykdė geležinės revoliucinės dikta- tūros liniją. Gegužės 24 d. Mi- jis įsakė sušaudyti šnipą

koje prie parako sandėlio, pagrasino jį susprogdinti. Taip ji išsėdėjo visą naktį, kol atvyko naujų sustipri- nimų ir stotį pavyko apgin- ti...

Po Paryžiaus Komunos vėliava telkėsi ir kitų Euro- pos tautų revoliucionieriai — italų garibaldiečiai, len- kų (buvę Lenkijos sukilimo dalyviai) ir t.t.

— Argi šita revoliucija nėra visų proletarų revoliu- cija! — sušukdavo narsusis Paryžiaus tautinės gvardi- jos vadas Dombrovskis, pa- brėždamas 1871 metų revo- lucijos tarptautinį pobūdį. Kaip tik buvo gauta pirmo- ji žinia apie Paryžiaus komunarų sukilimą, jis nuku- bėjo iš Liono į Paryžių ir iš- kėlė tautinės gvardijos cen- triniame komitete vienintelį tikrą strateginį planą — tuoj imtis karinės iniciaty- vos, pradėti žygi prieš Ver- salį ir visiškai sutriuškinti šitą kontrrevoliucijos lizdą. Deja, pergalės apsvaigime jo žodžių nepaklausė. O ka- da po pirmųjų kruvinių su- sirėmimų prisiminė Domb- rovskio pasiūlymą, buvo jau per vėlu; Versalio reakcija suspėjo susiorganizuoti ir sudaryti galingą armiją.

Dombrovskis sutelkė aplink save narsų, revoliucijos reikalui atsidavusių prole- tarų branduolį. Nejo ir Kli- šio didvyriškas gynimasis Dombrovskiu vadovaujant yra įrašytas istorijoje, kaip nepaprastas rev olucinės drąsos ir ištikimybės savo pareigai pavyzdys. Per še- šias savaites narsi Domb- rovskio tautinių gvardiečių saujalė dieną naktį atmušė- nėjo dešimteriopų prieš jė- gų spaudimą. Dombrovskis žuvo narsiųjų mirtimi gegu- žės 23 d. prie vietos Mon- martro barikados.

Paryžiaus Komunos did- vyrių ištvermė, narsumas, milžiniškas susivaldymas paaikškinamai jų nykstan- čiu giliu tikėjimu liaudies reikalo teisingumu, Komu- nos idėja, tvirtai ištikimimu, kad šiai idėjai priklausio ateitis.

Idėja, už kurią atidavė savo gyvenimą tūkstančiai Paryžiaus komunarų, pa- ėmė viršų mūsų krašte. 1871 metų Komunos prityri- mas ir pamokos buvo genia- liai išnaudotos bolševikų partijos ir jos didžiųjų va- duų Lenino ir Stalino.

Ne veltui tekėjo Pary- žiaus Komunos didvyrių ir kankinių kraujas! "...Ne- žiūrint visų klaidų, Komu- na yra didžiausias didžiausio XIX-tojo amžiaus prole- tarų judėjimo pavyzdys" — rašė Leninas. — "Ant Komunos pečių stovime mes visi dabartiniame judėjime."

A. J. Lurje

Raudonosios Armijos pėstininkai valo Rostovo miestą nuo banditų vokiečių per- cėjų metų lapkričio mėnesį.

Tarptautinė Moterų Diena buvo įsteigta tam, kad ta proga moterys būtų akstinamos į susipratimą ir veikimą. Jeigu jūsų kolonija nieko nesurengė, ji likosi skolinga progresui. Atpildykite skolą dabar.

MOTERŲ ŽINIOS

Spalių mėnesį prasidėjo Amerikos lietuvių moterų spaudos Sidabrinio Jubilėjaus metai ir išėjo iš spaudos Moterų Balsas. Užsisakykite platinimui, taipgi surengkite moterų vakarus-mitingus.

Megstiniai ir Kiti Drabužiai Sovietams

Pasikalbėjus su bile mezgėjų paaiski, kad besitartinantis pavasaris nesulaikys jų nuo mezgimo raudonarmiečiams "pakol karas tęsis. Mes megstame, o paskui, karui pasibaigus, kalbėsime apie tolimesnį darbą"—sako mezgėjos.

Sulig valdžios patvarkymo, visokios nuo karo nukentėjusiems šelpiti įstaigos turi perėti į Amerikos Raudonojo Kryžiaus globą. Rusijos Karo Šelpimo įstaiga po tuomi patvarkymu nepaieina. Toji įstaiga buvo įkurta su Amerikos Raudonojo Kryžiaus pritarimu. Taigi, mes savo dirbinius galime ir toliau siųsti tiesiai į Sovietiją.

Iki pabaigai gegužės mėnesio, Rusijos Karo Šelpimui Komitetas yra pasiryžęs pasiųsti milijoną kavalkų drabužių. Dėstikai tūkstančių kavalkų megstinių, viršutinių apsiautų, siūtų, moterims ir vaikams lengvesnių aprėdalių, jau yra išsiųsta ir siuntiniai pasiekę destinaciją. Sovietų visuotinė spėkos yra suorganizavotos karui. Žmonijos istorijoje dar nėra buvę tokio karo fronto, besitęsiančio poros tūkstančių

mylių plote, kaip dabar Sovietai kariauja. Parama anieks reikalinga visokeriopa. I. L. G. W. Unija pasižadėjo pasiųsti Sovietų moterims šimtą tūkstančių dresių. Tai bus labai graži nuo unijos dovana. Be abejo, kad ateis ir kitos unijos su panašia parama.

Akyvaizdoj vedamos drabužių kampanijos, tenka tuomi reikalu kreiptis vėl į mūsų darbščiasias moteris, idant jos peržiūrėtų savo drabužių šėpas ir radę atliekamus drabužius vyrams, moterims bei vaikams, juos gražiai išvalę, perduotų į vietinį Rusijos šelpimo skyrių. Drabužiai privalo būti tiksliai praktiški. Iš daugiau apdėvėtų, storesnių drabužių, yra siuvama kaldros.

Vilniū dėl mezgimo Sovietų kariams kol kas galima gauti įvairias. Taigi, rinkdamos dėvėtus drabužius, kiek galint paskubėkime ir su megstiniais, kad iki pabaigai gegužės mėnesio, iš Amerikos, visi karai, pasiųstume Sovietų draugams kovotojams milijoną kavalkų drabužių.

Viena iš Mezgėjų.

Cukraus Situacija

Mūsų šalis dabar yra kare. Ir aišku, tas atsiliepa, vieno kitu ar kitokiu būdu į mūsų kasdieninį gyvenimą. Mes turime atsakyti nuo nekurių reikmenų, sumažinti jų vartojimą, kad pagelbėjus mūsų kariaujančiomis spēkom laimėti šį karą. Finansiniai mes pagelbstime kiek galime, ir darome viską, kad tik laimėjimas būtų mūsų ant juodųjų fašistinės Ašies spēkų. Tad mes perkame apsigynimo bonus ir stampus, aukojame Raudonajam Kryžiui ir kitokiom įstaigom. Tas gerai, kitaip ir būti negali, jeigu norime, kad pergalė būtų mūsų. Bet to dar nepakanka.

Mūs šaliai, kaip kariaujančiai šaliai, pasireikia trūkumas nekurių reikmenų. Tam tikrų metalų, plieno, šilko, aliejaus, gumo,—o iš maisto, cukraus. Cukrus yra naudojamas dirbimui tam tikros rūšies alkoholio, kuris reikalingas gaminiui bombų. Kadangi dabar yra karo stovis, ir veik visas pasaulis paskendęs karo liepsnose, tad pargabimas šių reikmenų iš kitų šalių yra labai apsunkintas, apribuotas, o mūsų šalies gamyba nepajėgia išpildyti visus karo reikalavimus. Todėl mūsų šalies administracija ir yra priversta atsikreipti į visus gyventojus, kad sumažintų naudojimą jų reikmenų, kurie yra būtinais reikalingi pasekmingam karo vedimui.

Ir štai—cukrus. Kaip pranešama iš Washingtono, apie vidurį ar pabaigą kovo mėnesio įvyks po visą šalį registracija dėl cukraus. Visi, naudojanti cukrų, turės užsiregistruoti "viešose mokyklose, ir ten gaus tam tikras knygetes su stampon, su kuriom galės krautuve pirkts nustatyti normą cukraus. Be tų stamponų niekur nebus cukrus parduodamas. Sakoma, kad kiekvienas šeimos narys gaus ne daugiau kaip 12 uncijų (3/4 svaro), o ne mažiau kaip pusę svaro cukraus į savaitę. Ne kuriem žmonėm atrodė, kad pusės svaro cukraus savaitėi nėra pakankama ir dėl to labai sielojasi. Bet pažūrė-

kime į tai rimtai. Visų pirma, cukrus nėra joks būtinas maistas, be kurio nebūt galima apsieiti. Tiesa, augantiems vaikams jis yra reikalingesnis tuomi, kad papildytų jų išnaudotą energiją, bet jį labai lengvai galima pavaduoti, ir dar geriau ir sveikiau, medumi (medus yra naudingas kiekvienam žmogui), syropu, molasu, rudu cukrum, vaisine sunka, džiovintais vaisiais ir t.t. Iš tikrųjų, labai lengvai galima visai apsieiti be cukraus. Pas mus yra praprasta perdaug cukraus vartoti. Pavyzdžiui, man nekartą teko matyti žmogų dedant kavos puodukam 3—4 šaukštukus cukraus, bet jam išgėrus kavą, ant dugno dar galima pasisemti geroką šaukštuką visai neįstiprusio cukraus. Tankiausia jis deda tiek daug cukraus ne todėl, kad jam būtų skanu, bet iš seno papročio, nuo kurio labai lengva atsipalaidoti.

Ryšų su cukrum, negalima praleisti nepažymėjus bent trumpai apie žmones, kurie perdėm yra saumyliai, vien tik savo pilvo žūrinti. Tai maisto grobikai (food hoarders), su kuriais valdžiai prisiėis aštriai kovoti. Ir keistų žmonių yra pasaulyje. Jie garsiai kalba už mūs šalį, jie kumštėmis grūmoja Hitleriui, meta praekismus Benitui ir Hirohitui ir visai jų šaikai, bet kaip tik karas paliečia jų pačių asmenį, ar dar geriau—jų pilvą, visas jų "ura - patriotizmas" nueina vėjais. Sužinoję, kad bus trūkumas vieno ar kito dalykėlio, jie greičiausiai bėga krautuven, griebia viską, kas papuola jų nagnosna, ir kraunasi kur nors tamsiaame sklepe — "juodajai dienai".

Perka jie viską, ir šilkines košulines, ir guminius gorsetus, nors visa ta medžiaga genda ilgiau palaikius, perkasi, grombia ir maista. Ir net šnapsas, tie elementai griebia, mat, gali pritrūkti ar pabrangti ta "dievo dovana," na, o kaip be jos gyventi? Tas pats ir su cukrum. Ir tuomi jie prisideda ne tik prie maisto kainų kėlimo, bet netiesioginiai stovi ant kelio karo laimėjimui ir

Kada ju vyrai dirba tankus, detroitietės CIO Pagelbinės narės susirenka Raudonojo Kryžiaus patalpose liuosnoriams darbams. Čionai matome Mrs. Floella Mobley (kairė), United Automobile Workers, CIO, 140-tos Pagalbinės narę, mokinantis megsti pas Mrs. Morgan Oates, kuri priklauso Amerikos Laikraštinių Gildijos Pagalbinėj.

Išmokins Slaugėms Padėjėj

Raudonojo Kryžiaus, Civilinių Apsigynimo ir 52 miesto ligoninių atstovų pasitarime, New Yorke, nutarta suorganizuoti ir išmokyti 10,000 moterų slaugių padėjėjomis. Brooklyno lietuvių moterų irgi suorganizavo savo klasę.

Mažasis vyrukas drąsiai žengia smėlio kasti pasirėdęs mamytės siūtu saulekaitoj žaisliu rūbeliu. Lengvai pasiuvamas. Forma gaunama 2, 4 ir 6 dydžio.

Norint įsigyti formą, reikia pažymėt numerį, dydį, idėt 15 centų ir pasiųst užsakymą Federated Press Pattern Service, 106 Seventh Ave., New York, N. Y.

pagelbsti mūsų priešam.

Nebūkime saumyliai! Pagelbėkime mūsų šaliai, o kartu ir mūs sąjungininkam laimėti šį karą. Sovietų liaudies aukovo viską, kad tik karą laimėjus, ten nebuvo saumyliai, nebuvo savanaudiškų grobikų—todėl jų laimėjimais šiandien džiaugiasi visas pasaulis. Jų laimėjimai atspindi, kaip šviesi saule pasaulio istorijoje. Iš jų galima mums daug ko pasimokyti. Eugenija.

Lengviau Patarti, Sunkiau Pildyti

Paskilbęs radio programose M. S. Taylor, kaipo "Patyrimo Balsas," duodavęs per radijų patarimus, kaip apsieiti, kad šeimyniškas gyvenimas amžinai būtų saldus-saldžiausias, be abejo pats nusisypsodavo iš savo žodžių—jis mirė vos sulaukęs 53 metų, palikdamas našle jau trečią žmoną. Nuo dviejų jis buvo atsiskyręs.

Turintieji bėdų šeimos, žinoma, klausydavo jo su godumu, kaip didžiausio išminties, nes nežinojo apie jo paties bėdas su pačiomis.

So. Boston, Mass.

Svarbi paskaita sveikatos klausimais įvyks ateinantį nedėdienį, kovo (March) 22 d., 6:30 vakare, Lietuvių Am. Piliiečių Klubo svetainėje, 376 Broadway.

Sią paskaitą duos mums Dr. J. F. Borisas, kuris jau seniai yra pagarsėjęs plačioj Bostono apylinkėj. Prie to dar bus muzikalė programa ir skanių užkandžių. Įžanga veltui. Rengia LLD 2 kuopos moterų atžymėjimui Tarptautinės Moterų Dienos, kovo 8-tos.

Kadangi ši diena yra kovos diena, kurią kas metai susitaprusios Amerikos darbininkės apvaikšėioja išskeldamos įvairius obalsius už žmogaus teises, už laisvę ir geresnį gyvenimą, tai šį metą apvaikšėiodamos moterų kovos dieną mes turėsime skelbti karą baltasiuisiam žmonių priešui Hitleriui ir visai jo fašistinei Ašijai. Todėl—

Šalia šios taip svarbios paskaitos, kurią mums duos Dr. J. F. Borisas, ta pačia diena, kovo 22, 4 val. po pietų, 376 Broadway, LLD moterų šaukia specialį susirinkimą, į kurį kviečiame visas Bostono ir apylinkės moterų organizacijas, taipgi ir pavienes moteris dalyvauti.

Sueikime visos mezgėjos, siuvėjos ir visos kitos, atsineškime gerų ir naudingų sumanyimų, su kuriais mes geriausia galėtume pagelbėti savo šaliai ir jos talkininkėms šalims laimėti karą prieš užpuolikus. Kviečia visus—LLD Moterų Komitetas.

Pirkite Apsigynimo Bonus

Nuskriaustosios Kolonijos

Tokiomis pavadinta lietuvių kolonijos, kuriose nebuvo ar nebus platinama Moterų Balsas, Amerikos lietuvių moterų spaudos ir organizacijos 25 metų jubilėjui paminėti išleistas žurnalas. Apie tai serantoniētė draugė, kuri dėl tūlių priežasčių beveik liktis tik po vardu X, savo laiškelyje rašo:

"Didžiai esu dėkinga Moterų Balso išleidėjoms ir visiems prisidėjusiems prie jo išleidimo. Tikrai didelis darbas atlikta. Tai brangus istoriškų raštų rinkinys, kuris niekad nepasens. Pirm pamatymo jū jau spėjau, jog mūsų kolonija nuskriaudžiama tuomi, kad organizacijos neparsitraukė Moterų Balso platinimui, tad neiškenčia neužsisakius nors sau vienos kopijos. Po perskaitymo tame įsitikinau.

"Jeigu organizacijos dar vis neužsisakys, prisiėis užsisakyti ir platinti asmeniškai, nes, kaip minėjau, toks žurnalas visuomet bus naujas jo neškaitūsiems. Kol kas laukiu, gal organizacijos užsisakys..."

Ištėsy, kai kur būta neapsižiūrėjimo, kad žurnalas išėjo į svietą.

Mes tikimės, jog minėtos, o taip pat ir kitų kolonijų veikėjai tą skriaudą savo kolonijai atitaisys nors vėliau aprūpindami lietuvius su Moterų Balsu. Juk geriau vėliau, negu niekad. Centre dar randasi keliolika pundelių, užsisakykite. Matt Senkus iš Amsterdam, N. Y., prieš tūlių lauk aprūpino vietas lietuvius su pundu Moterų Balso, o taipgi ir su knyga Virėja.

Rochesterietės per V. Bulienę neseniai apsirūpino, regis, ketvirtu užsakymu. Daugelis iš seniau užsisakiusių draugų ir draugių pasimokėjo bilas be raginimų. Žodžiu, apart vienos kitos neapsižiūrėjusių kolonijų, platintojų kooperacija su leidėjomis graži.

Moterų Balsas, Albinos Depsitės pieštu, spalvuotu viršeliu žurnalas, 68 puslapių, didelio formato, pasiduoda po 25c. kopija, o užsisakantiems didesniais skaičiais, platinimui, duodamas po 15c. kopija ir apmokama persiuntimas.

Gi knyga Virėja, arti pus-trečio šimto puslapių, su šimtais receptų įvairiems lietuviškiems ir amerikoniškiems valgiams gaminti, dabar parduodama po 75c. kopija ir platintojams, užsakant ne mažiau 5 kopijų, duodama po 50c. kopija ir apmokama persiuntimas.

Moterų Balso ar Virėjos adresas—46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

S. Sasna.

Aktorės Šalies Gynime

Mūsų šalies eilė žymių aktorijų ne tik kad keliauja iš vietos vieton duodamos programos karo paramai, bet taip pat daugelis yra pasirodusios tarnauti šaliai paprastomis karo slaugėmis. Pavyzdžiui gali būti Renee de Marco, dukte šoferio generolui Pershingui pericito karo laiku, kuri pas garsią chinietę operacijų daktarę Margaret Chung, San Francisco, išėjo slaugybos kursą, kad galėtų slaugyti fronte.

Aukos Brooklyno Mezgėjoms Dėl Vilnų

Pelnas nuo sausio mėnesio įvykusio parengimo... \$50.85
Laike Laisvės bazaro surinkta skrynute... \$15.73
N. F., New York City \$5.
Mrs. Leipus... \$3.
J. Weisas... \$1.
H. Zablackienė... \$1.
Šiaurienė... \$1.
Smagorius... \$1.
Urbaitienė... \$1.
Draugė W... \$1.
L. Paškevičienė \$1; visi brooklynietiai.

Simkienė 30c., Mitkienė 25 centus. Abi iš Newark, N. J. Viso... \$82.13.
Visi pinigai praleista dėl brooklynietiai.

M. Burkauskienė, Elizabeth, N. J., 5 poras kojinių; K. Rėklienė, Maspeth—6 poras kojinių; Briedienė, New York City—porą kojinių; Gilmanienė, Laurel Park, N. Y.—5 poras kojinių; E. Kasmočienė—sve-

Binghamton, N. Y.

Moterų Skyrius ir Liaudies Choras rengiasi iš visų spēkų prie to didžiulio ir gražaus koncerto, kuris įvyks balandžio (April) 11 d., Lietuvių svetainėje.

Yra užkviesti mylimi viešnios-svečiai dainininkai, draugai V. S. Kuzmickai ir M. Bulonijai atitaisys nors vėliau aprūpindami lietuvius su Moterų Balsu. Juk geriau vėliau, negu niekad. Centre dar randasi keliolika pundelių, užsisakykite. Matt Senkus iš Amsterdam, N. Y., prieš tūlių lauk aprūpino vietas lietuvius su pundu Moterų Balso, o taipgi ir su knyga Virėja.

Be svečių, bus ir vietinių Liaudies Choras dainuos gražių naujų dainų. "Tap dancers," jaunutės mergaitės, Jenė Kulbiūtė su savo drauge kitataute, pašoks. Taipgi bus ir kitokių pamarginimų. O vėliau šokiai prie geros orkestros. Pelnas nuo šio parengimo bus per pusę, Sovietų medikalei pagelbai ir Liaudies Chorui. Taipgi bus išleista gražių dainų: 1-mas, "cocktail set," kurį dovanoję Fark krautuvi; 2-ras, "electric toaster," ir, 3-čias, "glass dish-ware," kur dovanoję gerasis ir didžiulis mūs rėmėjas Mr. Olum, Furniture Co. Moterų Skyrius prašo lietuvius eiti pas juos pirkti reikalui esant.

Bilietukai yra pardavinėjami Liaudies Choro narių ir Moterų Skyriaus narių. Prašome visų, įsigykite juos, kad turėti progą prie tų gražių dainų ir tuo pačiu sykiu paremti Sovietų Sąjungos kovotojus už viso pasaulio demokratiją, taipgi Liaudies Chorą, kuris turi mokėti už Lietuvių Svetainę praktiškoms. Mūsų choro mokytoja drg. Helen Pine pašvenčia savo laiką ir mokina veltui bet už svetainę reikės mokėti, o neturime pinigų.

Gerbiamoji šio miesto ir apylinkės publika prašoma dalyvauti, praleisti laiką linksmi ir susipažinti su mūsų svečiais—viešniomis, kurių mes tikimės turėti iš Shenandoah, Pa., Wilkes Barre, Scranton, ir net iš Rochester, N. Y. Įsitėmykite laiką—11 balandžio, šeštadienio vakarą, kur bus visiems laiko pasilinksinti su mylimais ir laukiamais viešniomis-svečiais. Programos laiką ir kitų programos pildytojų vardus pranešime vėliau, kaip tik sužinosime, kad dalyvaus. Prašome visų tėmyti Laisvėje.

Rengėjai, nai vasario mėnesį.

derj; M. Janulevičienė—sve-
derj; E. Senkevičienė—sve-
derj; H. Andriuskevičienė—sve-
derj; K. Petližkienė, Maspeth
—9 poras kojinių; A. Rosen-
baum—2 šalikus; Mrs. D. Le-
venson, Brooklyn—porą koci-
nių, 2 be rankovių ir 3 su ran-
kovėmis svederius; Mrs. J.
Clark—svederj su rankovė-
mis; Mrs. Haber—svederj su
rankovėmis; Mrs. A. Radchuk
— šaliką; A. Kalvaitienė,
Maspeth, N. Y. — 3 svede-
rių; Mrs. A. Keras, Maspeth,
N. Y. — svederj; A. Bečienė,
Great Neck, N. Y. svederj;
N. Lipskienė, Great Neck, N.
Y., svederj su rankovėmis;
Mrs. M. Kupčinskienė, Great
Neck, N. Y.—dvi poras koci-
nių; Mrs. A. Lukauskas,
Great Neck,—porą kojinių;
Mrs. Bessie Kutkus, Great
Neck—porą kojinių; K. So-
lomskienė—svederj; A. So-
lomskaitė—svederj; E. Sungai-
lienė—svederj, pirštines ir po-
rą kojinių; Mrs. E. Bassoff—
3 poras kojinių; M. M. Mise-
vičienė—svederj su rankovė-
mis; K. Rušinskienė—svede-
rj.

Iš tolimos Floridos draugė Elizabeth Finenco, Miami Beach, atsuntė dar du svederius. Pirmiau jį buvo atsiuntusi irgi du svederius. Spaudoje per klaidą buvo pažymėta tik vienas.

Kaip matos, tai mūs moterų vėl sunėšė krūvą gražių dirbinių. Aš vis laukiu, kada prisidės prie šio garbingo darbo ir vienas-kitas kiek daugiau laiko turintis vyriškis. Štai kaip kalba Anglijos jū-
reivis, kuris gelbėjo iškrausty-
me iš Dunquerque; buvo ketu-
ris kert ant torpeduoto laivo;
dabar randasi su grupe kitų
Anglijos jūreivių New Yorko
Ellis Island marių ligoninėje.

"Nuo dabar mes megsime Sovietams. Aš žinau, kad ten žmonės puikiai kovoja prieš fašistus, kad ir su menka savo išgalia, aš jiems gelbėsiu."

Taip kalba sužeistas Anglijos jūreivis, o tokių randasi labai daug. Tiesa, mūs draugai vyrai jau yra daug prisidėję su aukomis dėl vilnų fondo, bet reikia ir darbo, idant tos šiltosios vilnos virstų į malonų drabužį. Mūs moterų yra puikios mezgėjos, jos nemokantiems megsti yra pasirengusios būti geromis talkininkėmis.

Mezgėja.

Brooklyno Moterų Atydai

Ateinancio ketvirtadienio vakare, Laisvės svetainėje, įvyks Moterų Apsvietos Klubo reguliaris susirinkimas. Kadangi mezgimo srityje yra naujų klausimų, tai yra prašomos ir visos mezgėjos ateiti į susirinkimą, idant bendrai galėtume aptarti tolimesnį darbą. Taipgi bus į susirinkimą atnešta daugiau vilnų, tad mezgancios galės daugiau vilnų pasiimti, o galinčios megsti esat prašomos prisidėti su darbu. Susirinkimas prasidės lygiai aštuoniose. Nesivėluokite.

Organizatorė.

Valdžios patarimu, cukraus pardavimas cukruotų valgių-skanešų išdirbėjams dalinai apribotas. Šį mėnesį būsį išduodama 80 nuosimčių to kiekio, kiek įstaiga pirkto peršų tėmyti Laisvėje.

Benjaminas Kordušas

APYSAKA

Parašė Jonas Marcinkevičius

2 — 10 — 42 — 29

(Tąsa)

Išėjo ji ir slinko per parką tyliai, kaip šešėlis. Kuršėjo liepos, beržai, lojo du didžiuliai Kordušo šunės. Širdis smarkiai plakė, net prakaitas išpylė kaklą, tartum ji seka, nespėja paskui stipri ir jauną dalį.

Eidama pro koplytelę, krūtelę, persišegno ir vos nesuklupo ant didelio apsamanojusio akmens. Nieko ji nematė, niekas jos nepalydėjo. Arti Sūrantų trobesių jau pasitiko kiti šunės. Morta atsigrėžė į dvarą. Stovėjo ilgai, o dvaro rūmai skendo tamsiuose mediuose. Ten gyvena, žmogus vienas, vienišas ir aš viena. Anksčiau ten buvo daug žmonių, daug linksmybės ir karališkos garbės. Betgi prie tų liepų ir Kordušas ją sutiko. Sutiko ne kartą. Paaukojo ji šitam, dabar vienišam žmogui, savo garbę, paaukojo meilę kažkaip savaime, nes buvo jauna. Tryško iš jos širdies gaivalinga jėga, tryško kraujas — bėgo gyslomis, lyg staiga atsivėręs šaltinis. Ne ji viena rūmuose viską palydėjo. Daug, daug... Bet ir dabar nepažįsta šis vienišas žmogus manęs vienišos. Išvarė mane. Gal aš ir verta...

Ir garsiai pravirko Morta. Ne iš gailėsio, ne iš pykčio, ne iš per didelio sielvarto dėl savo dalios — pravirko, matydama tamsias liepas, rūmus, kurių languose spindėjo šviesa ir blaškėsi aukšto išblyškusio, pradžiosio žmogaus šešėlis.

— Ko ta užkankinta, kvaila širdis... Bijo jis manęs... Kad bent dukters fotografijos būtų paprašęs.

Matūzos grįtelė toli, toli. Švieselė mirksi, kaip vilko akis.

Nusigrėžė Morta, atsidado giliai iki pat širdies gelmių ir pasižiūrėjus, ar tebeturi rankose suspaudus dukters pasoga — tris simtus litų, nuėjo per laukus.

Priešais pūtė drėgnas, limpas vėjas.

XI.

Ištisai dvi savaites visa plačioji Kordušynė (taip šita vieta ir dabar tebevardina) pleškėjo liežuviais, pečiais gužčiojo, laukė Matūzos vestuvių. Gal nebebūtų buvę tiek kalbų ir nusistebėjimų, betgi Mikasė su motina dar prieš vestuves persikraustė pas Matūzą ir drauge padėjo jam ruošti šiam iškilmingam gyvenimo žygiui. Morta buvo dar ir šiaipir taip bėkbalanti, Matūza nesutiko. Matūza bijojo, kad jo gražuolė Mikasė neapsigalvotų, ir tiesiog kumštīm trunkydama stala, plėšė išplėšė juodvi iš ūkininkų ir parsivežė.

— Gana svetimiems karves melžti, važiukim ir dirbsime sau! — tvirtino jis. Matūzos ūkis buvo kiek toliau nuo Sūrantų. Nebloga žemė, įtemptas diena naktį darbas buvo pakelęs Matūzą ir pirmą mėnesį ūkininkus. Gyveno su motina, samdė pusberni ir žemę beveik pats vienas apdirbdavo. Tik sunku pradžioje buvo su trobesiais. Pašalpa mišku, pinigais jis gavo iš valdžios, kaip ir kiti savanoriai, bet pastatyti trobesius, ne duonos bakaną suvalgyti. Bulvėm su lajum mito, 56 kilogramus tsvėrė, jau buvo pradėdas kosėti, kol šiaip taip trobelę susirėmė. Svajojo pasistatyti dar kluoną, bet svajonėse ir paliko.

Mortai net ranką pabučiavo, kai ji padavė jam 300 litų.

— Sutaupiau, vaikai... Nė Mikasė nežinojo.

Virpėjo Mortos rankos, pinigus paduodant. Tučiuojau išėjo iš trobos neva karvėms pakratyti — išėjo, nes iš akių vėl papsėjo ašaros.

Trečią sekmadienį trobos vidus visas buvo išbalintas, išplautas, krosnies kampani moliu aplipdyti. Pats Matūza parvežė spalvotų popierėlių, o Morta prikarpė iš jų širdelių, kiškelių, balandžių ir nulipdė langus, pagražino kabančią lempą. Šventųjų paveikslai Matūzos buvo išnešti į kamara. Mikasė panorė, kad jie kabotų grįčioje. Nebesiprišino. Pats sukabino juos matomiausioje vietoje, nušluostė stiklus ir, vidury aslos atsistojęs, tarė:

— Matai, mama, Dievas vėl pas mus atėjo.

Pradžioje Matūzienei buvo nepatikusi sūnaus tvarka. Kas gi matė, kad be vestuvių jau sūnus parsiveda būsimąją žmoną ir uošvę. Jos jaunystės laikais šitaip niekas nedarydavo; gėda visam amžiui. Nesikalbėdavo ji nė su Morta. Tačiau,

kai sūnus jau sunesė šventųjų paveikslus, pareiškė pagarbą Dievui — nušvito, nušisypsojo, paglostė Mikasę, nes žinojo, kad čia jos įtaka, jos toks noras.

— Be Dievo, martel, netoli žmogus nueisi. Gerai, vaikel, gerai...

Statinės, kubilai buvo suskolinoti per dvidešimt kilometrų; pasamdytas aludaris darė alų; košė ruda, putojanti kartumą į statines, pirštais pliaukštelėdamas.

— Ant šito alaus gal ir pats prezidentas atvažiuot! Nuo trijų stiklinių dainuotų kaip vyras.

Vakare jau šnypštė dvylika statinių, ir Matūza ausį prikišęs klausė ar netruks. Buvo papiautas bekonas, dėl versio gyvybės pats Matūza galandu peli, net dvi vištos neteko savo kvailių galvelių ir šiltų plunksnų. Svečių jis suprastė nei daugiau nei mažiau — trisdešimt šeimynų su arkliais ir vaikais, o kita tiek dar žadėjo nekviestų būti. Nesigailėjo Matūza nei pinigų nei triūsų. Jo karšta širdis trankėsi krūtinėje, veidas kasdien darėsi šviesesnis, nors smakras ir atsiškišo. Geidė ji greičiau Mikasę turėti savo žmona, su ja rinkti sidabrinus penklisius ir prieškarines arbatos dėžutes ir patarškinti ties Mikasės ausim:

— Mikasiuk, girdi? Jau pusė karvės sidabro yra.

Troško jis su Mikase apeiti žaliuojančių, banguojančių rugių lauką, drauge nuvažiuoti į turgų, nueiti į kletį ir pasiėmus saują rugių, kaip aukso, berti prieš jos akis.

— Mikasiuk, matai? Tik visa bėda, kad "Lietūkis" pigiai moka.

Graži, tokia graži ta Mikasiukė, kad jis nė vienos tokios mergos nėra matęs. Kariuomenė tarnavo, Kaune buvo, bet nė dešimtos dalies... Ir ji už jo teka. Na, jis ūkininkas, tiesa. Bet vis dėlto per graži ji man, — pagalvodavo Matūza, anksti atsikėlęs eiti į tvartus. Mikasę betgi drausdavo žadinti. Tegū pamiega. Atsikeldavo pats, Eidavo su juo drauge, nors tyli, nekalti, nejuokaujanti.

Rauda suspausdavo Matūzos širdį, kad negreit galės jai baltesnės duonos pasiūlyti. Nuo tolo, lyg mikčiodamas, šita pasakydavo Mikasė, bet į akis bijodavo jai žiūrėti. Savo akių jis nekentė. Mikasė švelniai nusišveičiodavo, ir laimė užledavo naujakurio širdį, kad ji padės jam ir vargą vargti ir džiaugsma džiaugtis.

Sekmadienio rytą Matūzos trobų jau kilo vis didesnis, linksmesnis sąjudis. Artimosios kaiminkos subėgo, sugužėjo pasišiūrėti kaip, pasak pašnibzdų, mergabus pasirėdžiusi, kaip ji važiuos į šliubą.

Arkliai bėgo ristele, ejo pėsti rankom mostaguodami, juokdamiesi ir vis pas Matūzą garsiojo alaus išgerti, namine pasistotinti.

Nuodėmė ar ne, tik Matūza buvo užsakes keliems kaimynams "išvaryti" naminės iš septynių pūdų. Pirmąją uogom uždažęs, antrąją šiaip į buteliukus supylęs, jis užkasė netoli trobos ir tik penketas butelių pradžia buvo viduje. Namine pasisekė šviri, ant stalo papilta degė ir kvėpėjo šviežia duona ir tuo kvapeliu, kuris ir senį blaško po trobą su jauna mergele, kuris priverčia aršiausią savo priešą pabučiuoti ir pasakoti apie meilę su ašarom.

Dvyliką valandą vestuviniškai sėdo ir vežimus. Matūza buvo pasiskolingęs iš Adomonio dažytą su lingėmis vežimą, pakinkė arkį savąjį, patį geriausią. Bėgo arklys smarkia riščia, suprunksdamas, o paskui sekė šešetas draugų, kurie tempė tris poras pabrolių, dvi motinas ir artimuosius.

Mikasės velionas išsprūdo iš po juodo apsiausto, išsitęsė pavėjui, kaip angelo sparnas; žalią rūtų vainiką ji laikė ranka. Švieži, kiek rausvi vėjo supūsti veidai tik blykstelėjo pro nustebusius praeivius.

Kordušas iš pat ryto buvo keistai susierzinęs, papykęs ir tik ieškojo progos išlieti ant ko nors pyktį, kuris jį draskytė draskė. Jis kibo prie Kotrinės, iš tolo kamantinėjo ją, ar kartais ko nors neįgirs. Dvejatą valandų tardė Andrių, tačiau šis atsakinėjo, lyg iš miego pažadintas. Pagaliau atvirai paklausė apie Mikasės vestuves.

— Visa Kordušynė bus girta, kaip lavonai, vielmožny panie. Alaus, alaus...

— Ar jaunoji graži?

(Bus daugiau)

SLA Turi Būti Bepartyvis

Stephanie Masytė, sutikdama kandidatuoti į SLA centro sekretoriaus vietą, pareiškė:

"Nepriklausau jokiai partijai ir nedalyvauju jokioj politikoj, ar kokiuose nors suokalbiuose. Esu visiškai bepartyvė, ir, apart savo kasdieninio darbo, dirbu tik lietuvių pašalpinėse organizacijose, o ypatingai dabar SLA 352-roj kuopoj finansų sekretorium.

"Patekus SLA centro valdybon aš dirbčiau tik dėl SLA narių gerovės, kad mūsų organizacija augtų ir stiprėtų.

"Pildomosios Tarybos nariai nusiskundžia, kad yra labai daug darbo, ir kad jiems labai sunku tvarkyti SLA reikalus. Tai kodėl nepasiliuosot nuo to sunkaus darbo? Atsiranda žmonės, kurie sutinka užimti tas sunkias vietas, tai reikia ir leisti jiems, tegul ir jie pavargsta per du metus ir senieji viršininkai galės

pasilsėt. Aš esu viena iš tų, kuri visai nesibijau SLA darbo, ir man nebus jokio vargo, jei aš patekiu SLA Centro raštinen. Manau, kad SLA reikalus galėčiau tvarkyti-vesti nei kiek neprasčiau už kitus buvusius sekretorius, ir gal dar už mažesnę atlyginimą (algą) ir už mažesnes visokias ekstralaidas."

Tie "pavargėliai" SLA viršininkai, ištikrųjų, turėtų užleisti vietą jaunesniems, kurie galės ir mokės geriau dirbti SLA labui.

Jeigu tie "pavargėliai" dar nesusipranta pasitraukti, tai SLA nariai turėtų jiems pagelbėti pasitraukti. Jie turėtų balsuoti už naujus ir pažangius kandidatus: Masytę, Žebrių, Jatulį ir Dr. J. T. Baltrušaitienę. Šie nepavargę, dirbs nuostingai, kad SLA būtų apvalytas nuo bjaurios smetoninės politikos ir padarytas tikrai bepartyviu.

SLA Narys.

Pradžia Nekrologo

Po išteisinimo apskųstų Lietuvos Atstatymo Bendrovės Direktorių, manoma, greitai bus įvykdyta likvidacija

(Rašo Mūsų Specialis Korespondentas)

Labai nesmagu rašyti — trumpu laiku pranešti apie tai, kaip visas milijonas dolerių lietuvių visuomenės pinigų žūsta, taip, kad net sunku ir surasti, kur jie žūsta. Visai neseniai buvo paskelbta, kad nuo vienos didelės fraternalės organizacijos knygų prisiėjo nurašyti pusė milijono dolerių, kurie žuvo bloguose investimuose, gi dabar jau, turbūt, paskutinį kvapą išleido ir Lietuvos Atstatymo Bendrovė, ir labai greitai likvidacijos komisija (taip sakant, "grabnešiai") amžinai užbaigs visą dalyką ir vienu kartu vertą pusės milijono dolerių korporaciją, kuri turėjo su virš 6,000 šerinkų.

Nuostabus dalykas, kad visur abejose organizacijose sutinkama tie patys vardai, vienu ir kitur tie patys "veikejai", ir pinigai dingsta dėlei "blogų investimų." Bet kaip ten buvo, tegul būna. Iš Lietuvos Atstatymo Bendrovės pinigų links, kaip sakoma, apie 12,000, kurie gal būt, bus naudoti perkant defnese bondus arba atiduodant šerinkams. Žinoma, iš tos sumos pinigų, jeigu padalintum ant šerų, tai tik po trupinėlių tektų kiekvienam šerui.

Jau nuo 1939 metų buvo rašoma lietuvių laikraščiuose, kad Dumčius ir Dragūnas ir kiti apskundė ir užvedė bylą teisme prie Liet. Atstatymo Bendrovės direktorius — Mikalauskas, Strimaitis, Trečioka, Strumskis ir kitus. Byla buvo užvesta po to, kai "investimentai Lietuvoje" (sumoje apie \$100,000) buvo paduoti per tuo laiku Lietuvos konsulą už \$28,000. Mat, kai buvo pinigų, tai buvo ir užką po teismus bylinėtis.

Dabar tas teismas užsiėmė. Kaltinamieji tapo išteisinti, o kaltintojai turės, sulig teisėjo Carew nuosprendžio užmokėti ir visus teismo kaštus. Kaltintojų tarpe figūravo advokatas Jurgėla, advokatas Dragūnas-Drake, Dr. Vencius ir dar keli. Jų bylą vedė tūlas advokatas Sully. Direktorių pusė buvo ginama ad-

vok. Andzuličio - Ansell

ir adv. Cass.

Teismas tęsėsi beveik dvi dienas. Gynėjų advokatai turėjo teismabutyti atsivežę net tris didelius čemodanus visokių dokumentų. Jie parodė ir, matyti, įtikino teisėją, kad Bagočių, būdamas legaliu patarėju tos korporacijos arba bendrovės, davė visokių patarimų, kurie buvo priešingi įstatymams. Teisėjas vienu kartu net pareiškė, kad "advokato patarimas nėra pasiteisinimas blogai elgtis."

Nuo pat bendrovės susiorganizavimo, sakoma, tai pusė milijono dolerių turpo sekamosios vietose:

Rescourcine Kompanijoj apie \$100,000, Lietuvoje apie \$100,000, Baltic Bankoje apie \$150,000.

Cia suminėtos sumos yra tikrai apytikrės. Iš tų visų investimų beliko tikrai Lietuvoje investimentai, kurie buvo paduoti per ekskonsulį Budrį už \$28,000. Tie pinigai, apmokėjus visas skolas, taipgi nulido iki apie 12 tūkstančių, kas dabar ir lieka.

Skundėjai kaltino direktorius, kad jie per daug švaisė visur pinigus, kad jie buvo apsilėidę, nemokėjo bizniavoti, per daug dideles algas ėmė ir abelnai savo asmens naudai naudojo bendrovės turtu. Bet, kaip pasirodė teisme, skundikai neturėjo užtektinai įrodymų, o kaltinamieji, kaip minėjau, turėjo net tris čemodanus pilnus visokių dokumentų. Jiems pasisekė parodyti, kad jie nekalti.

Skundėjai per savo advokatą Sully pareiškė, kad jie teisėju nuosprendžio neapeitė, nes "per daug kaštuojo", o jie pinigų neturį.

Strimaitis už visą tą laiką, gauna \$1,600 per metus algą. Veikiausiai iki visa bendrovė bus likviduota, jis tokią algą ims, nes dar pinigų yra.

Istorija šios bendrovės yra labai ilga ir labai paini. Vienas dalykas aiškus, kad jos gaspadoriai, arba dabartiniai arba pirmesni, nesugebėjo tinkamai vesti visą bendrovės biznį. Resourcine kompanija, tai vie-

Vokiečių karo belaisviai Sovietuose rašosi po protestu dėl nacių žiaurios traktavimo paimtų nelaisvėn raudonarmiečių.

nas pavyzdys. Ten sukūsta apie \$100,000 ir visi žuvo. Baltic Bankas, nors tenai buvo iš viso sudėta apie \$150,000, irgi, rodos, negavo nei laisnių operuoti. Gi su investimentais Lietuvoje, irgi daug pralošta. Kai kurie aiškina, kad ten pinigai žuvo daugiausiai dėlei valiutos mainymosi. Kaip ten būtų, visvien tiktai apie ketvirtadalis in vestimento tapo atgauta, ir "turėtume džiaugtis" gaudami ir tuos, "nes kitaip būtų Stalinas juos pasiėmęs," sulyg liudijimo Budrio ir Strimaitio teisme.

Apie teismo eigą daug nerašysiu dabartiniu laiku, nes visi argumentai buvo labai komplikuoti, labai daug vietos užimtų, ir tai viskas dar nebūtų aiškiai perstatyta. Pagaliau, neturint visų dokumentų ant rankų, taipgi būtų sunku tai padaryti. O dokumentų yra tiek ir tiek. Šių žodžių rašytojui dar nebuvo matyta pirmiaus teisme, kad advokatas atneštų tris didelius pūdus įvairių dokumentų ir paduotų teisėjui kaip "įrodymus" (evidence.) Niekas tu dokumentų nevaite, niekas ir juos nežiūrėjo. Tikrai priešmė, kaip įrodymus. Net ir kaltintojai visai nesipriešino juos užregistruoti kaip įrodymus.

Beje, teisėjas, minėdamas Bagočių, jį vadino "Bazūkas" ir vienu kartu paklausė, laike Mikalausko tardymo, ar "Bazūkas" kartais neturi Pawn Shop biznion, apart kitų dalykų Bostone.

Baltimore, Md.

Draugo V. Andriulo Pralkalbų Pasekmės

Nors laiko prakalbos surengti buvo tik viena savaitė, bet ALDLD 25 kp. valdyba, pagelbstint drg. P. Paserskiui, sunaudojo progą tinkamai.

Kadangi drg. V. Andriulis kalbėjo svarbiausiais šio laikotarpio klausimais, tai susirinkusieji jo prakalba likos patenkinti.

Be to kalbėjo Mr. Melvin Huden, narys Civilian Defense vietinio skyriaus. Kalbėjo anglų kalba. Jis aiškino, kas svarbiausia žinoti apie civilinį apsigynimą laike oro atakų iš priešos pusės. Kalba buvo žingėdai ir pamokinanti.

Susirinkusioji publika rengėjams gausiai atsimokėjo suaukodama \$25.15, kurie, apart padengimo lėšų, skirti Apšvietos Fondui.

Aukojusieji draugai-gės: Mikalauskas \$2.00; po \$1.00: K. Strauss, A. Turauskas, Ig. Krivickas, J. Deltuva, E. Skadinienė, J. Deltuva (Urbutus), J. Stanys, V. Jibevyčia, M. Staniene, K. Lopeta, Ig. Ilgūnas,

S. Reimontas ir P. Paserskis; po 50 centų: J. Metelis, J. Bajšys, Mrs. Strauss, K. Milinauskas, S. Mešlys, F. Pivariūnas, V. Stankevychia ir O. Paserskienė; po 25c.: O. Radevičienė, M. Brazienė, V. Brazys, J. Buknys, A. Žemaitis, V. Janavychia, E. Balsienė, J. Pivariūnienė, K. Juškauskas, J. Januška, F. Deltuyienė ir P. Vaitiekūnas.

Visiems aukotojams nuosirdziai aciu.

Priimta rezoliucija, kurios turinys, pagal tarimą, bus skelbiamas laikraestyje. Išvystus anglų kalbon, nutarta pasiųsti prezidentui Franklin D. Rooseveltui, ir vietinei spaudai. Rezoliucija skamba sekamai:

Mes, 200 Baltimorės lietuvių, susirinkę į masinį mitingą Lietuvių Salėje, 851 Hollins St., Baltimore, Md., kovo 8, 1942 m., reikiame savo lojalumą prezidentui Franklin D. Rooseveltui ir jo vyriausybei, taipgi ir Amerikos sąjungininkėms kare prieš Ašį.

Mes taipgi pasižadame visais mums galimais būdais remti savo vyriausybę ir jos sąjungininkes šiame kare demokratinės prieš fašizmą. Mes taip jau raginame visus lietuvių grupes ir tuos laikraščius, kurie sužiniau ar nesužiniau skleidžia Ašies propagandą, sėdami nepasitikėjimą Amerikos talkininkams, kurstydami prieš jas neapykantą.

Rezoliucija vienbalsiai liko priimta.

Gauta keletas "Vilnius" skaitytojų, ir šiaip literatūros išplatinta.

Vincio Duktė.

PIRKITE APSIGYNIMO BONUS

F. W. Shalins

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 JAMAICA AVE.

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Sutekliam garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias sutekliam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Išbalsamuoja ir laidoja ant visokiu kapinių

VELTUI ŠERMENINE

(KOPLYČIA)

Parsamdo automobilius ir karetas veselijom, krikštynom ir kitkam.

231 BEDFORD AVE.

BROOKLYN

Telephone: EVergreen 8-9770

NACIAI PER 6 DIENAS PRARADO 215 LĖKTUVŲ SOVIETINIAME FRONTE

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, kovo 16. — Sovietų Žinių Biuras šiandien pranešė, kas seka: Naktį kovo 15 ir 16 d. fronte neįvyko jokių svarbių permainų.

Daugiau kaip 1,800 vokiečių buvo užmušta per dviejų dienų kautynes įvairiose dalyse Leningrado fronto.

Sovietinės artilerijos ugnis ir žvalgų veiksmai Leningrado srityje sunaikino dešimt vokiečių fortų, vieną tanką, vieną kanuolę, keturis didelius kulkasvaidžius ir tris apkasų patrankas kartu su jų kareiviais. Buvo pagrobta kiekis priešų karinių reikmenų.

Vakarinis Sovietų pranešimas:

Sovietų kariuomenė kovo 16 d. vedė ofensyvas mūšius prieš priešus ir užėmė kelias apgyventas vietas.

Kovo 14 d. buvo sunaikinta 28 vokiečių lėktuvai, o ne 20, kaip kad pirmiau pranešta. Kovo 15 d. buvo nušauta žemyn 17 vokiečių lėktuvų. Sovietai prarado šešis lėktuvus. Kovo 16 d. buvo numušta žemyn trys vokiečių lėktuvai arti Maskvos.

Nuo kovo 8 iki 14 d. buvo sunaikinta 215 vokiečių lėktuvų. Sovietai tuo tarpu neteko 57-nių lėktuvų.

Ardytojai Jungtinių Tautų Vienybės Yra Fašistų Lekajai

(Taša nuo 1 puslapio)

prastai svarbią" paramą, kurią Sovietų Sąjunga gavo iš Jungtinių Valstijų ir Anglijos, bet kartu Litvinovas vėl atsisaukė, kad talkininkai atidarytų naują karą frontą prieš fašistų Ašį Europoj.

"Praktiški būdai laimėti pergalę prieš Hitlerį, Ašies šulą, dabar yra įžiūrėti dar pirmą kartą," pareiškė Litvinovas, išstodamas prieš tokią politiką, kuri siūlo pirma pilniausiai apsiginkluoti, o tik tada Hitlerį užpulti:

"Kai kada būna tam prietimų, kad yra riziko praktiškuose keliuose į pergalę, ir tos tiesos negalima užginčyt... Bet ar Hitleris nėra laimėjęs žymių pasisėkimų per labai rizikingus savo žygius Norvegijoje, Kretoje ir kitur? Juk gali būti daug didesnio ir tikresnio riziko visą laukti ir nieko nedaryti, praleisti vieną progą po kitos. Rizikingame veiksmo šiame ar taip yra kiek progos laimėti, o nieko neveikimas, kuriame taipgi yra "riziko, faktiniai niekada ne e psivainikuoja laimėjimu.

"Pasitenkinimas esamąja padėčia ir palinkimas į nie-

PRANEŠIMAI IS KITUR

BALTIMORE, MD.
Lyros Choro mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, kovo-March 20 d., 8 val. vakare, Lietuvių Sveikatai, 853 Hollis St. Gerbiamai Choro rėmėjai ir buvusieji choro dainininkai ir dainininkės malonai kiti į šį susirinkimą visi būti. Yra daug svarbių reikalų aptarti. — Org. A. Zemaitis. (64-66)

BRIDGEPORT, CONN.
ALDLD 63 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, kovo-March 20 d., 8 val. vakare, Jaunų vyrų svetainėje, 407 Lafayette St. Meldžiū visų narių, kurie galite atėkite ir atsiveskite naujų narių. Kurie nėsate užsimokėję, tai užsimokėkite ir gausite naują knygą. — Kvietčia Fin. Sekr. A. Jocius. (64-65)

DETROIT, MICH.
Detroito Liet. Mot. Pažangos Klubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį kovo (March) 19 d., 8 val. vakare, Draugijų Svetainėje, 4097 Porter St. Turim daug svarbių reikalų svarstyti. Narsis būtinai dalyvaudkite, o norinties įsirašyti į mūsų klubą ateikit ir būsit maloniai priimtos. — Klubas Rastiminkė. (63-64)

ELIZABETH, N. J.
ALDLD 54 kuopos susirinkimas įvyks kovo (March) 18 d., 408 Court St., 8 val. vakare. Visi nariai būkite, nes susirinkimas bus svarbus. Nepamirškite užsimokėti duokles šiam susirinkimui. Visi nariai gaus knygą, "Tarybų Galybė." — Sekr. A. S. (63-64)

ko daugiau neveikimą dalinai kyla iš tos minties, jog karas dar ilgai tęsis. Zinoma, taip gali ir būti: jis gali užsivilkti per 1943, 1944 metus ir net ilgiau. Bet tai nereiškia, kad nieko nereikėtų daryti, kad užbaigus daugiau karo reikš šimtus tūkstančių, jei ne milijonus, daugiau užmuštų ir sužeistų, bilionus daugiau medžiaginių lėšų, dar didesnius vargus ir kančias civiliams gyventojams visuose kraštuose. Argi nevertėtų kiek rizikuoti jau vien tuo tikslu, kad sutrumpinus karą?

"Priešas gi tuo tarpu nelauks, nieko neveikdamas; jis pasinaudos ligšioliniais savo pasisėkimais, kad žengs dar toliau, kad užėmus daugiau ir daugiau patogiam punktų. Jis stengsis užgrobti daugiau žaliųjų medžiagų šaltinių, pavergt daugiau milijonų žmonių ir, galbūt, gaut naujų sau talkininkų. Ir tos priešų pirmenybės galėtų daugiau negu persvert bile viršenybę ginkluose, kurių mes galėtume prisigaminti per tokią pertaiką (paliaubas) iš vienos mūsų pusės."

Naciai Sukišo po Ledu Tūkstančius Savų Lavonų Ties Staraja Russa

Maskva. — Šiauriniame fronte, srityje Staraja Russa, Septintoji Raudonarmiečių Gvardija, komanduoja ma pulkininko Bedino, atkariavo dar 44 apgyventas vietas ir suskaitė 3,334 užmuštų nacių kareivių ir oficerių. Dar patys vokiečiai sukišo po ledu Lovat upės tūkstančius saviškių lavonų, slėpdami pilną skaičių savo nuostolių.

Raudongvardiečiai, užimdami Ramuševio ir dešimt kitų aptvirtintų vietų, apie 18 mylių į pietų rytus nuo Starosios Russos, pagrobė penkis vokiečių tankus, tris orlaivius, 37 kanuoles, 152 trokus, 29 minų mėtytuvus, 50 kulkasvaidžių, 150 parašiūtų ir kiekius kitokių įrengimų.

Pranešimai iš fronto teigia, kad neužilgo bus atvauduotas nuo vokiečių Charokvas, didžiausias pramonės miestas Ukrainoje.

JAPONŲ SKELBIMAS BE PATVIRTINIMO

Tokio. — Japonų komanda, be patvirtinimo iš niekur kitur, skelbia, kad jie nuskaudinę jau 11 talkininkų laivų, 81,000 tonų, vandenysse Rytinėse Holandų Indijose ir Australijoje.

SOVIETAI VISOMIS PUSĖMIS APSUPO NACIUS VIAZMOJ IR RŽEVE; IMA VOKIEČIUS Į REPLES IR KITUR

(Taša nuo 1-mo pusl.) Rusai visomis pusėmis apsupo vokiečius didžiame pramonės mieste Kurske, 280 mylių į pietus nuo Maskvos; rušai toje srityje taipgi perkirto vokiečiam geležinkelį į Konotopą, nacių sandėlių centrą. Sovietinė kariuomenė artinasi prie vieno miesto už 20 mylių į vakarus nuo Kursko.

SOVIETŲ LAIMĖJIMAI ORIOLO SRITYJE

Per kelių dienų nuožmias kautynes Oriolo srityje, 200 mylių į pietus nuo Maskvos, Raudonoji Armija atėmė iš vokiečių Chotince ir Olsianki miestus, prie Oriolo-Kursko geležinkelio. Nuo Chotinceo tėra tik 50 mylių iki svarbaus geležinkelio centro Briansko.

UŽTAISO NACIAM REPLES CENTR. FRONTE

Sovietai visiškai apsupo nacius Rževe ir apylinkėje, į šiaurį-vakarus nuo Maskvos. Generolo G. K. Žukovo raudonarmiečiai, kaip

Montanos D. Federacija Sveikina N. Kongresą Browderiui Išlaisvint

(Taša nuo 1 puslapio) Vis Daugiau Unijų Ragina Prezidentą Paliuosuoti Earl Browderį

Dar pasiuntė prezidentui Rooseveltui prašymus išlaisvinti Browderį šios unijos: Amerikos Darbo Federacijos valgyklų darbininkų lokalas 325-tas Brooklyne ir Queensse; Amerikos Mokytojų Federacijos lokalas 464-tas Chicagoj; Galveston, Texas, Marinkų Unijos Lokalas; Los Angeles Liejyklų ir Misingų Darbininkų Tarptautinės Unijos lokalas 468-tas ir daugelis kitų unijinių organizacijų iš visų Amerikos kampų.

SANDELIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Aukso Altoriaukas, maldų knygelė, 60c
Tėžės spaudimo 60c
Ta pati, gražiais celuloidais atspaudais ant viršū \$1.60
Vainikėlis, jaunuomenės knygelė 5c
Ta pati, juodos skūrelės minikėtais viršais \$1.25
Kantičkos, giesmės, 864 pusl. \$1.75
Gydyklos nuo baimės mirties su 25 paveikslais 50c
Mikailos pranašavimas 25c
Kantrijų Alena, graži pasaka 25c
Astronomijos knygelė apie Dangų, Saule, Mėnesį, žvaigždes 10c
Pontsko Piloto galas, kuris nusiūdiu Jėzų 10c
Istorija Seno ir Naujo Testamento su 25 paveikslais 25c
Sappas Marijos ir gromata Jėzaus 15c
Kabalas su Salomono nosia 10c
Girtuoklių Gadžinkos, šalinos 15c
Kantičkos, apie kopų dainų kn. 15c
Tūkstantis Naktų ir Viena Dalis I, gražios istorijos 50c
10 gražių pasakaitėlių Vysk. Valančiaus 15c
Karmės ir Nauda iš Jų ir kaip padaryt gardžius sūrius 25c

Zolės Arbatos Formoj
Nuo dusulio bei astmos 60c; Vidurių valytojas 60c; Kraujo valytojas 60c; Nervų ramintojas 85c; Nuo sutukimo 85c; Nuo cukrinės ligos 85c; Nuo kosulio ir kokiulio 60c; Vyriskumo pataisymui 85c; Plaukų apsaugimui nuo plaukangų ir pražiliu 60c; Kidney arbata 60c; Nuo širdies bei vandeninės ligos 60c; Palangos Trejos-Devyniolos 60c; Nuo užsiėmusio kataro bei hay fever 85c; Nuo šlapimoslėmėgiant 60c; Sveikata ligoniams, knygutė aprašo visokias žoles ir šaknis nuo kokių ligų yra vartojamos 25c

M. ŽUKAITIS
334 Dean Street
Spencerport, N. Y.

Skaitytojų Balsai

Laikas Susiprasti
Lankėsi pas mane senas idėjos draugas, A. L. Tai vienintelis draugas iš tiek daug buvusių, kuris nesišykšti mane retkarčiais atlankyti. Taip pat jis

atrankė ir kovotojus brolius Paulukus, kurie už darbininkų reikalus randasi Pottsvillės kalėjime. Svečias man pateikė keistų žinių ir apie Coal Dale miesto lietuvių nusiteikimą karo klausimu. Coal Dale yra L. Politikos Nepriugulmingas Klubas, kuris užvaldytas reakcionierių iš republikonų partijos. Draugas A. L. ten bandė gauti bent kiek paramos dėl Sovietų medikales pagalbos iš klubo izdo, bet buvo su piktumu atmetas; girdi, Hitleris vistiek šį karą laimėsias. Jie net pyksta, kad Amerika gelbsti Sovietų Sąjungai, todėl jie esą priešingai prezidento karo politikai.

Na, ir kas tuos vargšus mainierius nustatė į tą keistą, pavojingą poziciją? Tai darbas kunigų ir purvinių politikierių, kurie semia politinį "žinojimą" iš klebonijų ar iš fašistinės spaudos.

Bet tie žmonės savo klebonais turėtų atsiminti netolimą praeitį, kada K. K. K. degino ant kalnų kryžius ir grąsino Romos Katalikams tiek daug, kaip ir progresyviams darbininkams.

O kas tie kluskai buvo? Tai amerikoniški hitlerininkai, apsimetę Amerikos patriotizmu,

"RAUDONOJO KAUKAZO" ŽYGIUS

Maskvos radijas pranešė, kad Sovietų šarvuotais "Raudonasis Kaukazas" netikėtai užpuolė ir bombardavo vokiečių apsitvirtinimus vienoje Juodosios Jūros saloje. Paskui raudonieji jūreiviai užklupo nacius pačioje saloje. Sovietų vyriausybė apdovanojo garbės ženklais "Raudonojo Kaukazo" jūreivius už narsius jų žygius.

CHARLES J. ROMAN (RAMANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrušta mūsų šermainė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

BRIDGEPORT, CONN.

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS
Pranešu, jog aš atidariau Wholesale ir Retail likerijų krautuve. Tai krautuve, kurioje parduodama daugmeniška ir po mažiau likerijų.
VESTUVĖMS, BANKIETAMS IR PAREMS
Tokiems pokiliams mes parduodame viską už labai žemas kainas.
Federal Liquor Store
2410 MAIN STREET, BRIDGEPORT, CONN.
Telefonas 4-3779
P. S. SEKITE MŪSŲ SPECIALŲ SAVAITES

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS)
LAIŠNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

bet principė—priešai Amerikos demokratijos.

Jūs, katalikai, turėtumėt suprast tą, kad, jeigu Hitleris laimės karą Europoj, tai jis laimės ir Amerikoje. O tuomet jis, įgijęs visapasaulinę galę, būtų valdytojas "žemės ir dangaus." Tuomet jūs, katalikai, ir jūs visi klebonai, — negalėtumėte garbinti Jėzų Kristų bei Dievą. Tėva, o priversti būtumėt garbinti Adolfą Hitlerį, jo smogikams bizūnais jums raizant nugaras!

Sis karas eina už laisvę taučoms gyvuoti, už laisvę tikybų ir, bendrai, už visų žmonių laisvę gyventi. Hitleris visa tai pasimojęs panaikinti. Gi Amerika, Anglija, Činija, Sovietų Sąjunga ir visos Jungtinės Tautos, gina tas žmonių brangiausias teises! O kas yra stipriausias Hitlerio ir jo prakeiktos karo mašinos priešas, jeigu ne Sovietų Sąjunga su jos Raudonąja Armija?

Jūs, sunkaus darbo žmonės, supraskite kartą ant visados, kad visoki dykaduoniai, nepaisant ar jis būtų kunigas, ar koks politikierius, — nenorimi matyt jums laisvę gyvenančius! Todėl jie taip ir meluoja begėdiškai. Supraskite, kad mūsų šalis (Jungtinės Valstijos) kariauja prieš tuos pačius prie-

šus kaip ir Sovietų Sąjunga — prieš Vokietiją, Italiją, Vengriją, Rumuniją ir kitas Ašies valstybes. Jūsų valkai, broliai, vyrai ir mylimieji eina į mūšius lauką, kad tą bendrą priešą nugalėti; mūsų krašto armija yra bendra draugė su Raudonąja Armija; visų suvienytų tautų armijos — mūsų visų bendra armija, kuri kovoja su ginklu rankose už mūsų visų laisvę, nežiūrin, kur kariautų, ar Azijoje, Afrikoje, Europoje ar Amerikoje! Mums geriau, kad su muštų galutinai mūsų krašto priešus Europoje, Afrikoje ir Azijoje pirmiau, negu jie pasieks mūsų kraštus!

Na, o Raudonoji Armija kaip tik ir kerta pačius didžiausius smūgius didžiausiai ir galimgiausiai priešų armijai; Raudonoji Armija laiko sukauščius didžiausiais mūšiais retėžiais Ašies pačių širdį! Todėl reikia jai visais galimais būdais gelbėti, o ne plūst, niekinti ją už tai, kad ji atlieka didžiausią dalį sunkiausio darbo, kurį turėtų atlikti mūsų krašto armija — mūsų sūnūs, broliai, vyrai ir mylimieji.
Todėl jūs, mainieriai, turėtumėt gerbti Raudonąją Armiją taip, kaip visi gerbiame mūsų krašto armiją!
K. Veteranas.

LIETUVISKA UŽEIGA
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuoti ir Vietiniai
Kasdien Turime
KARSTŲ UŽKANDŽIŲ
JOSEPH ZEIDAT, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—Havemeyer 8-1158

LORIMER RESTAURACIJA

ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN
Geriausios Rūšies VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus.
Pūtikūs Lietuviško namų darbo Kilbasai ir kepta paršienė.
Gaspadoriška nuverti kopštai ir barščiai.
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pienukių valgių ir daržovių — virtų ir žalių.

Lietuvių Kūro Kompanija

ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmuruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame apmokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ

FURNITURE
409 ir 417 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
ISDIRBEJAI IR PARDAVEJAI
GERIAUSIOS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvenimis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuosimėčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvenė
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išredymą

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Atidaro Kraujo Rinkimo Centra

Kovo 19-tos popietį, nuo 4 iki 7 vakaro įvyksiančiose ceremonijose, prie centralinio Brooklyno Raudonojo Kryžiaus Skyriaus, 57 Willoughby Street, formaliai atidaroma pastovus kraujo rinkimo centras. Iškilnėse kalbės Brooklyno prezidentas Cashmore ir kiti valdininkai, taipgi Raudonojo Kryžiaus Skyriaus pirminkas Beardsley ir kiti viršininkai.

Ceremonijose bus ne vien tik kalbos, bet taip pat eilė ty viršininkų ir kitų tam pasiruošusių žmonių padarys pradžią davimu savo kraujo perleidimui sužeistoms armijos, laivyno ir civiliniams karo sužeistoms.

Amerikos sirijonų grupė pasirošus šiame susirinkime padovanoti Brooklyno Skyrių ambulansą, kuris pilnai įrengtas priėmimui kraujo bile kur. Jis bus sustintėjamas po šapas, krautuves, kličubus, bažnyčias, kolegijas ir kitur, kur bus suorganizuota didelės grupės kraujo dovanotojų, negalinčių patogiai nuvykti į kraujo priėmimo centrą atiduoti savo auką. Jame įrengta kraujui imti aparatai, lovelės, šaldytuvai sudėjimui kraujo, pašilimo kampelis, kuriame prižiūrima to reikalingi kraujo aukotojai, taipgi visas medikališkas aparatas.

Tasai ambulansas galės išpildyti pakvietimus pradant kovo 23-čia.

Pačiame kraujo priėmimo centre viskas įrušta nuolatiniams priėmimui norinčių aukoti kraują.

Apart priėmimo vienkartinę ar retkartinių davinų, mobilizuojama grupė liuosonorių kraujo davėjų, kurie aukotų pastoviai nustatytais laikotarpiais, kaip kad turima prie ligoninių grupės asmenų, kurių kraujas pripažinta tinkamu ir sveikata tokiaime stovyje, kad jie gali aukauti kraują kas kelios savaitės. Prie ligoninių tokių kraujo davėjų dirba už tam tikrą nustatytą atlyginimą. Raudonajam Kryžiui, žinoma, tokios grupės narys savo kraują duos nemokamai, kaip ir savo auką laimėjimui karo ir gebėjimui gyvasių kovotojų, kurie praliejo savo kraują karo frontuose.

Dešimts jaunuolių Bronx sulaikyti po \$100 kaucijos kiekvienas už užsirikimą laike išbandymų aptemdymo Westchester apskrityje perieitą sekmadienį.

SUSIRINKIMAI

East New York ir Richmond Hill

Trečiadienį, 18 d. kovo (March), 8 val. vakare, Buzelio patalpoje, kampas Crescent St. ir Atlantic Ave. įvyks ALDDL 185 kp. mėnesinis susirinkimas. Nariai malonėkita dalyvauti, nes gausite knygą "Tarybų Galybė." — V. Paukštys. (63-64)

BROOKLYNO MOTERŲ ATYDAI

Moterų Apšvietos Klubo ir mezgėjų susirinkimas įvyks šio trečiadienio vakaro 8 val., kovo 19-ta, 419 Lorimer St. Visos būkite. Literatūros skyriaus narės gaus naują knygą. Kviečiame ir, ne narės. — Valdyba. (63-65)

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau moterį apsvėdimui, 40 iki 50 metų. Vienam nuobodu. Negeria, turiu namą ir biznį. Aprašysiu viską per laiška. Baronas, R. d. 1, Box 11059, Van Dyke, Mich. (63-65)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja 5 kambarių apartmentas. Visi kambariai šviesūs, naujai išdekoruoti. 126 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Vienas blokas nuo 14th St. Subway. Randa tik \$25 mėnesi. (59-64)

Miesto Taryboj Diskusuota Steigimas Slėptuvių Nuo Atakų iš Oro

Miesto Tarybos posėdyje pereiną pirmadienį iškelta reikalavimas, kad miestas steigtų slėptuves nuo atakų iš oro. Tuo klausimu rezoliuciją inėš tarybininkas Meyer Goldberg, New Yorko republikonas, ir ant jos daug kalbėjo, išrodinėdamas, kad ji skubiai svarstyta. Tačiau jos svarstymas atidėtas kitai savaitei tarybos vice-pirmininkui Sharkey pasiūlius atidėti, kad pirm svarstymo pasitarti su majoru. Meyer savo ilgoj kalboj už rezoliuciją sakė, kad:

"Jungtinių Valstijų prezidentas ir aukšti viršininkai J. V. armijos ir laivyno neseniai paskelbė pavojų nuo atakų iš oro rytinio pajūrio sritims, įskaitant ir metropolio sritį.

"Kiek slėptuvių nuo atakų iš oro turi New Yorkas?"

Nacių Šnipam Gresia Mirties Baismė už Siuntimą Žinių Priešam Karo Laiku

Peter Franz Erich Donay, 32 m., draftuotas Vokietijoj gimęs karys iš Fort Jay, ir Richard Frederick Freundt, 55 m., 11 E. 75th St., sulaikyti po \$25,000 kaucijos kiekvienas Federalės Grand Džiūrės teismui.

Kvotime jiedu abu prisipažino kaltais šnipavus ir siuntinėjus Vokietijai militariškas ir apsigynimo informacijas. Juos kaltinęs prokuroras James Saver sako, kad dar gruodžio 31-mą, po atakos ant Perly Uosto, jiedu siuntę Vokietijai informacijas.

Einant karo laikų įstatymu jiems gresia mirtis elektros kėdėj, kadangi šnipinėjimas ir teikimas priešui informacijų karo laiku laikomas didžiausiu prasikaltimu, kuris baudžiamas mirtimi. Sekama bausmė yra 30 metų kalėjimo.

Freundt, naturalizuotas pilietis, buvo areštuotas jam išvažiuojant iš New Yorko už imti vietą Basic Magnesium Co., Las Vegas, Nevada, kur neseniai ištikęs gaisras padarė \$30,000 nuostolių.

Freundt vartojęs nematomą rašalą persiuntinėjimui informacijų Vokietijon. Informacijų jis surinkdavęs dirbdamas

klausė jis, patsai atsakydamas, jog turi "didelį zero."

Toliau jis pavyzdžiu davė Londono slėptuves, sakydamas:

"Londonas davė slėptuves penkiems milijonams žmonių." "New Yorkui," sakė jis, "reikalinga daugiau, negu tik smėlio ir sirenų."

Brooklyno tarybininkas Walter R. Hart, demokratas, ta proga pasinaudojo žnybtelėti civilinių apsigynimui, sakydamas, kad taryba turi palaikyti iki oro sirenos bus įsteigtos pirm insiantis žingsnių įrengti slėptuves.

Tarybininkas A. Clayton Powell, matomai, norėdamas uždrošti pirmesniems kalbėtojams, pasiūlė, kad reikia įsteigti slėptuvę netoli miesto salės, kad nariai tarybos išsistymdavystės komisijos galėtų jį subėgti.

inžinieriumi įvairiose apsigynimo industriose. Jis vesdavęs iš paviršiaus atrodantį visai nekaltą susirašinėjimą su asmenimis Meksikoj, Pietų Amerikoj ir Europoj, kurie patarnaudavo, kaip informacinių laišku naciams persiuntimo stotys.

Menama, kad jis tuo būdu persiuntęs naciams daug informacijų apie J. V. Laivyno naikintuvus, statistiką apie formos, greitį ir apginklavimą armijos ir laivyno orlaivų.

Federalių agentų žiniomis, Freundt esąs pastaraisiais keituriomis metais dirbęs inžinieriumi Gibbs & Cox, Inc., 21 West St., gerai žinomai inžinierystės firmai, taipgi J. C. White Engineering Corp., 80 Broad St., ir Phelps Dodge Corp., 25 Broadway, visos New Yorko.

Freundt ir Donay menama prigulėjęs aukštai organizuotam šnipų mazgui, vadovaujamam per Frederick Duquesne, kuris kartu su kitais 32 neseniai tapo nuteistas už šnipavimą.

Donay, draftuotas karys, buvo armijoj nuo kovo mėn., 1941. Armijoj jis buvęs atliksomas Duquesne gengės šnipu.

Iš LLD 1-mos Kuopos Susirinkimo

I pirmą kuopą įsirašė trys nauji nariai. Pradžią vajuos neblogo. Jeigu visi nariai gautų po vieną naują narį, tai būtų daugiau šimtas naujų narių.

Pietų rengimo komisija pranešė, kad pietus perkėlė iš 22 į 29 dieną kovo. Įvyks 29 dieną, sekmadienį, lygiai 1 val. pietų laiku, Laisvės svetainėj, 419 Lorimer St., Brooklyn, Pietūs bus labai puikūs. Tikietas pietums tik \$1, labai pigiai.

Seniai laukiama ALDDL knyga už 1941 metus, "Tarybų Galybė," buvo dalinama nariams pereiną susirinkimą. Ją atydziai perskaitę nariai daug pasimokins. Patartina visiems lietuviams su ja nuodugnai susipažinti, nes tai yra viena iš žymiausių ALDDL laidos knygų.

A. Mureika raportavo, kad Ateivių Gynimo organizacija rengiasi prie šesto metinio suvažiavimo, kuris įvyks gegužės 9 d.

Nutarta surengti vasarinį išvažiavimą. Surasti vietą apsiėmė D. M. Solomskas.

1 Kuopos Korespondentas.

Queens Village vaistinėj, 217th St. ir 90th Ave., vienas plėšikas nušauta, kitas pašautas ir areštuotas tiksliai plėšikų laukusio detektyvo po eilės apipilėsimų tos apylinkės vaistinių.

Mokytojai Reikalavo Palaikyt Mokyklą

New Yorko Valstijos Mokytojų Sąjungos pild. komitetas savo posėdyje nutarė pareikšti protestą prieš uždarymą Townsend Harris vidurinės mokyklos.

Savo laiške Townsend Harris Gynimo Komitetui mokytojai pareiškia, kad mokyklą reikia palaikyti, nes ji "daug pasitarnavo ne vien tik New Yorko miestui, bet ir visai valstijai, kaip eksperimentale mokykla ir duodanti nepaprastai gabiems studentams progą sutrumpinti vidurinės mokyklos kursą."

Mokykla buvo taikoma nepaprastai gabiems mokiniam su speciale atyda į jų palinkimus ir su galimybėmis tankiau perkelti į naujas klases, jeigu toji, kurioj jie mokinasi, neleidžia jiems taip greit siektis aukštn, kiek jų gabumai išneša.

Turtingai "Biednioker" Atsirado "Labdarių"

Aną syk jau buvo čion minėta, kaip turtinga "biedna" skurdė Miss Jones, po pridedanga skudury ir skūpaus gyvenimo, pasirodė turinti ne tik "labdarių" nuo jos išvogtus dešimtį tūkstančių ir virš \$30,000 bankuose, bet taip pat ir dar kito turtelio, siekiančio virš \$100,000.

Vargšė biedna-turtinga Miss Jones, po pasiskelbimo turtinga, dabar dar labiau turi bėdos su padaugėjusiais "labdariniais" draugais. Apart kitko, jinai gavus net 50 su virš pasiūlymų jai tarnauti ir už vis geriausia jų prižiūrėti.

Patarnavimas jai būtų neblogo. Apie 70 metų mergina, per visą amželį nenorėjus išleisti dolerį kitą net savo būtiniausiems patogumams, kad senatvė nebūtų stokos, nereikėtų ubagauti, dabar jau pamatė, kad ir su daug pinigų blōga. Ji dabar norėtų užgyventi, nors likusiu laiku pasi naudoti tuo, ko sau per visą gyvenimą draudė. Bet nežinia nuo kur pradėti. O patarėjų, kaip gyventi, atsirado daug, perdaug. Prieš paskilbimą su turtu, jai atrodė labiau galima svietu pasitikėti, o ir tai jos patys patikimiausi, Frieda Polliener, kuri rūpinosi jos

miegū, davė jai "saldaus miego" slyvų, po kurių pavalgymo ji pramiegojo \$10,015. Gi jos kitas geriausias "draugas" Hasset patarė jai dēlto į policiją neiti. Tai kaip pasitikėti šimtams naujų draugų, klausia susirūpinus Miss Jones.

Apart patarnavimų, 70 metų panelei jau pasiūlė ir daugelis meilužių.

Milijonai Sumokėta Takais

Paskutinę taksų nuo įplaukų mokėjimo dieną, kovo 16,

New Yorko taksų rinkimo Antro Distrikto ofise takasai atėdinėję iki \$300,000 per minutę. Vienu pusvalandžiu surinkta devyni milijonai dolerių.

Panaši mokėjimo sparta buvo ir kai kuriuose kituose ofisuose.

Visuose taksų mokėjimo centruose turėjo pastatyti būrius specialių tvarkdarių ir specialių sargų saugoti surinktą turtą nuo plėšikų.

Photo-Engravers Unija jau išpirkus \$135,000 vertės apsigynimo bondsu.

LAISVĖS RADIO PROGRAMA

Transliuojama iš stoties WBYN -- 1430 Klc.

Ketvirtadienį Vakaras nuo 6:30 iki 7:00 val.

DUODAMA MUZIKALĖ PROGRAMA, ŽINIOS IR DAROMA BIZNIŲ PASKELBIMAI

Laisvės Radio Programos klauso šimtai tūkstančių lietuvių. Į rytus girdima iki Boston, Mass.; į pietus net Baltimore girdi; į vakarus girdima Scrantone, Wilkes-Barre ir Shenandoah, Pa.

Bizniams puikus susisiekimasis su šimtais tūkstančių lietuvių pasiskelbiant per Laisvės Radio Programą.

Taipgi gera proga draugijoms paskelbti savo parengimus. Darome ir pranešimus vedybu, gimtadienių, jubilėjų ir mirčių.

ANAUNSERIS JIEVA MIZARIENE

Dėl pasiskelbimų ir pranešimų kreipkitės:

427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Telefonai: STagg 2-3878, STagg 2-3879

Clement Vokietaitis

LIEUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRIangle 5-3622

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 8-7179

Dr. J. J. Kaškiaučius

Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 SUMMER AVE.
Artl Chester Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvų, kitokių grupių ir pavienių
Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalai esant ir padidinti tiki o dydžio, kokio pageldaujama. Taipogi atmaliovoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
prie Channcey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

IT'S JUST LIKE FINDING MONEY!

Trade-in your old watch for a new BULOVA

A LIBERAL ALLOWANCE FOR YOUR OLD WATCH

CREDIT TERMS

PATRICIA 17 jewels \$24.75

CREDIT TERMS

DEA 15 jewels \$24.75

Religijinių daiktų departamentas atdaras vakarais.

Geriausia vieta pirkt laikrodėlius, žiedus ir kitokius auksinius daiktus pas

ROBERT LIPTON

701 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

"Laisvės" Administracija vėl gavo VILNIES KALENDORIŲ. Kurie dar neturite to svarbaus metraščio, VILNIES KALENDORIAUS, tuojaus prisiųskite pašto ženklais 25c. ir mes prisiųsime jums VILNIES KALENDORIŲ.

Knygų platintojai, kurie dar neužsisakė VILNIES KALENDORIAUS, tuojaus užsisakykite ir platinkite jį. Perkantiems ne mažiau, kaip 5 knygas, duodame nuolaidą.

Laikas jau vėlybas, tad skubinkitės su užsiskymais Vilnies Kalendoriaus. Tuojau rašykite, adresuodami sekamai:

LAISVĖS ADMINISTRACIJA
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVISKAS KABARETAS

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasiūkti, užėina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.

Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!

TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNU
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyn

459 Grand St.
Škersal nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

GRAZIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių brauvorų alus ir elius. Kada būsite Brooklyn, užėikite susipažinti.

426 South 5th St.
Blōkas nuo Hewes St. eleveterio stoties

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9598